

11

*Kovanda / Nikulajesko / Bušujev / Ivrin /
Puljajev / Faltejsková / Taraghí / Pustoryj
/ Denk / Dadák / Lotocki / Klenorová /
Broda / El Chaar / Rizkharatí / Tafti /
Libiger / Švikart*

útulna poezie

HERBERK

2017

OBSAH

Jaroslav Kovanda / 5, 8

Viktor Nikulajesko / 6

Vladimír Bušujev / 6

Albert Ivrin / 7

Sergej Puljajev / 7

Lenka Faltejsková / 17

Golí Taraghí / 20

Petr Pustoryj / 28

Stanislav Denk / 30

Jan Dadák / 32

Tomáš Lotocki / 44

Sylva Klenorová / 46

Szymon Broda / 49

Adam El Chaar / 52

Katajún Rizkharatí / 60

Roja Tafti / 64

Milan Libiger / 66

Nataša Švikart / 69

FOTOGRAFIE

Lenka Faltejsková

Narodila jsem se v Praze v červenci 1974, posléze vyrostla a dospěla, těžko říci, kdy přesně se mi to přihodilo, ale někdy během té doby jsem prchla na venkov a povila tři děti. Živím se jako překladatelka vesměs beletrie, fotografovat jsem začala asi před pěti lety, tento koníček posléze přerostl v bujného a všežravého oře. Sem tam něco napíšu nebo zveršuji. Obecně se dá říct, že mě to na světě baví.

EDITORIAL

Přátelé, na podzim roku 2012 vyšlo první číslo internetového časopisu Herberk. V historicky prvním editoriale seznámil Jaroslav Kovanda jeho budoucí čtenáře s tím, kdo Herberk tvoří – sedm vtipných medailonků charakterizuje sedm redaktorů –, i s principem, způsobem, jakým budou plněny jeho stránky. Za tři a půl roku, do února 2016, přišlo na svět 10 Herberků. Nebudu tu psát ódy na obsah jednotlivých čísel ani na povětšinou výborné autory. Obrázek jste si vy, čtenáři, udělali sami.

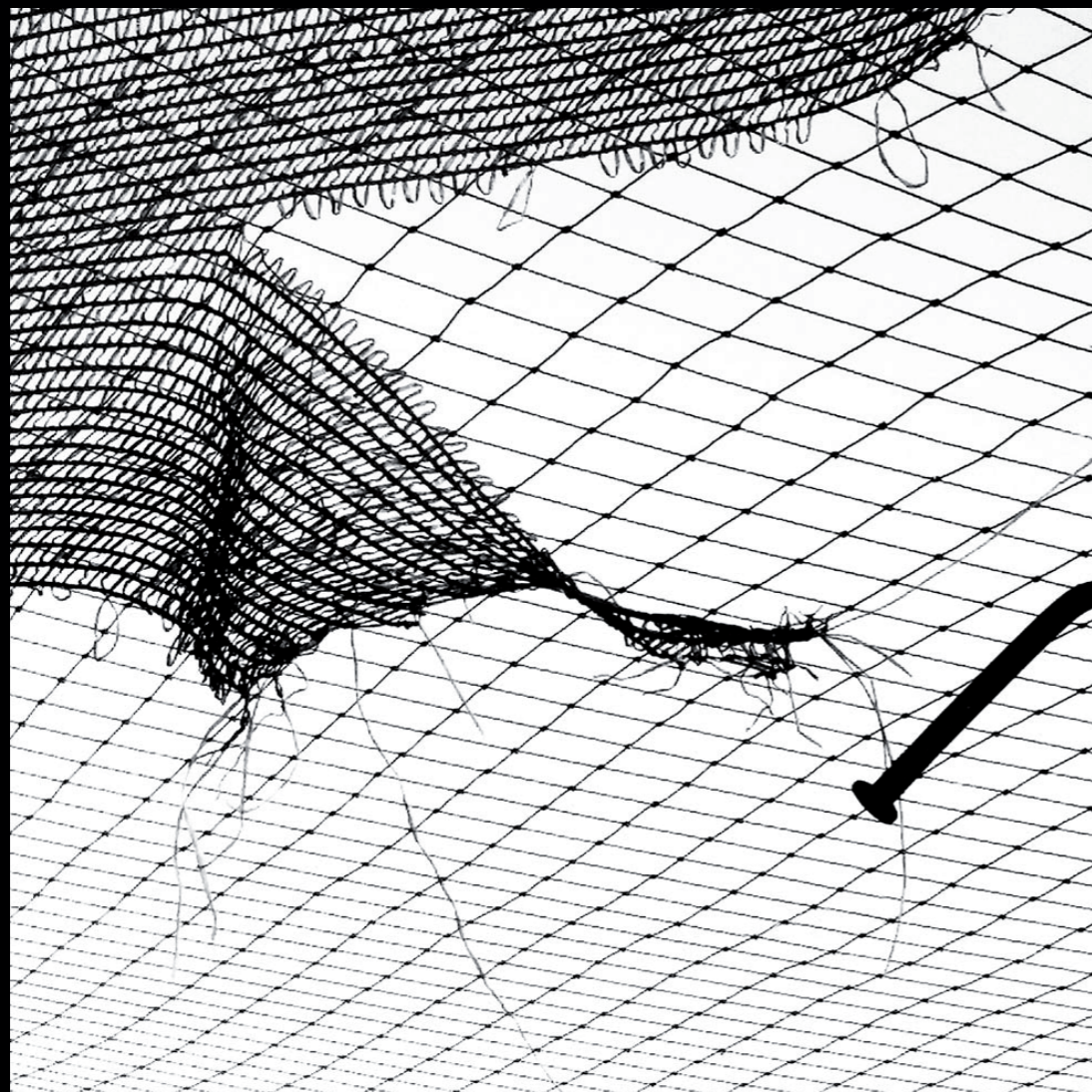
Ovšem od desátého čísla Herberk pauzoval. Pochopitelně naší vinou. Důvodem byla únava materiálu – přepracovanost v zaměstnáních, která nás živí, osobní problémy a částečná ztráta moti-

vace, jakási vyštavenost... A tak uběhl takřka rok, než jsme se pustili do dalšího čísla. Nevznikalo bez problémů, ale je tu a to je hlavní.

Čas zrychluje, jak říkali staří Mayové, a je těžké ho doběhnout. Anebo neexistuje, jak si s mystiky-fyziky říkáme dnes, a náš čas-prostor je jen ta stroboskopická spousta jedinečných TEĎ. Není tudíž důvod kvaltovat ani si stanovovat nějaké závazky. Postačí, když prostě budeme trpělivě pokračovat v tom, co jsme kdysi na Jardově chalupě v Halenkovicích po návštěvě místního pohostinství „vymysleli“. Neboť soudím, že jsme si Herberk zamílovali a že jsme koneckonců na sebe už jaksí uvyklí, jsme přátelé. Nad čím bychom jinak seděli u sauvignonu v Kubově sklípku?

A snad i vám, kteří jste si jej objevili, ten časák časem chyběl. Zkuste se tedy TEĎ opět začít.

PETR PALARČÍK / AKA PUSTORYJ

BÁSNĚ ZA OSTNATÝM DRÁTEM

/ Jaroslav Kovanda /

Setkali jsme se v Tverí. V roce 2014 na básnickém festivalu „Pojuščije písmena“, předtím též „Singing letters“. Říkali mu Polkovnik. Vysoký, vyholený, usměvavý. Člen Svazu spisovatelů Ruska, předseda jeho Kozácké sekce, člen Svazu spisovatelů Srbska, člen Kuratoria Trestně-výkonné správy. Valerij Latynin, bývalý plukovník, statný pětapadesátník, loni psal verše o ruských vojácích na syrské základně Chomejním. Setkali jsme se v Tverí u festivalové snídaně. On vlastenec, já Čech. On věřící, já ateista. Nevadí, přijechals na Rus kak atějíst, uchodiš pravoslávnyj, řekl mi, ať mě bůh netrestá, nad ruským vejcem...

A taky mně vyprávěl, že se podílí na vydávání vězeňské poezie. Loni v prosinci si na svůj slib

vzpomněl a poslal „Básně za ostnatým drátem“ ze sborníku Věrnou potěrjannoje imja, který každoročně – letos už po čtrnácté – vydává skupina zakladatelů Všeruského poetického konkurzu odsouzených ve spolupráci s výše zmíněným Kuratoriem.

Z přiložených osmi básní jsem vybral čtyři, jednu autorku vyloučil Valerij dodatečně, jelikož poslala do sborníku opis básně cizí.

Překládat ruskou poezii není lehké. Místa v textech, která Rus zpravidla prokládá obecnými slovy typu pravda, láska, vlast, zlo atd., český básník nahrazuje většinou konkrétními, někdy až příliš. Vzpomeňme třeba nezapomenutelné verše Martina Jirouse z valdické řurmy.

A na rozdíl od většiny české poezie je u Rusů poezie až to, co je rytmické, co napodobuje veršové mlýnky Puškinovy či Jeseninovy. *)

*) Cituji z doprovodného dopisu Valerije Latynina: Ostatně jak o tom napsal už jeden z bývalých odsouzených, který se v posledku stal známým básníkem, učitelem Literárního institutu A. M. Gorkého v Moskvě, Anatolij Žigulin v autobiografické povídce Černé kameny: „Jakmile se proslechlo, že si pamatují tak moc Jeseninových veršů, stal se ze mne v brigádě i na baráku důležitý, potřebný a vážený člověk. Stal se ze mne málem živý, hovořící sborník Jesenina. Auditorium bylo osobité a různorodé, složené z lidí nevěřících ani v Boha, ani v čerta, ale Jesenin roztával led nahromaděný v jejich duších.“

Viktor Nikulajesko

HRÁČ

Ten sudí náhle zahvízdal.
Jaký mě na hřišti čeká trest?
Hráče, který tak fauloval...
Sobě bych nakopal, na mou čest.

Druhá žlutá – a jde se ven.
Uprostřed výčitek tvrdnu.
Uprostřed autsajdrů stále jen
pokuty táhnou mě ke dnu.

Tolik jsem vydržel faulů,
nezlomilo mě nikdy nic...
Byť padlo minimum gólů,
jak zjistil jsem pozdě, navíc!

Mně nestačilo jen úspěch mít,
ke štěstí dolézt třeba po čtyřech...
Teď duše moje jak pichnutý míč
mezi špunty kopaček koluje.

Neomluví se osudu píšťalka...
Však prvním úkolem nyní je
potěšit hráče, který prohrává,
nějakým nádherným kapricem!

Vladimir Bušujev

AFGHÁNISTÁN

Iljušin nás vyhodil, zelené, podobné mladíkům,
– v jeho prostorném břichu jsme se mačkali –
nás, děti modrými knížkami ozdobených tatíků:
těch Viťků, Koljů, Serjožů a Andrjuší...

Jen jsme se dotkli ranveje, do tváří nám zadul
z hor svistící, nelaskavý fén.
Prastarý, cizí a nepochopitelný Kábul
tak zulíbal nás už na schodech.

Kolik tu prolijeme krve a potu,
kolik zažijeme vítězství a „tulipánů“? *)
Černých, zlověstných a krutých květů,
těch ozdob hrobů Volodů, Olegů, Ivanů...

Dospět co nejspíš, a pak vypít si,
ach před námi ještě je návnada...
Když už jsme afghánskou zem přijeli
svou ztrátou zatmelit tak zamlada.

Kdesi tam, v prastarém městě, muezzin
ze Svatého písma vysílá do nebe.
No a my?... Ať už se stane cokoli,
na Mišky, Vasky, Tolky, Saňky... vzpomeňte.

*) „Černý tulipán“ v jazyku účastníků bojových operací v A. označoval letadlo s rakvemi mrtvých vojáků, samotný mrtvý pak byl „gruz 200“, zraněný „gruz 300“. Gruz = náklad, tech. závaží. (vl + jk)

Albert Ivrin

CESTA NIKAM

Viděl jsi ten hvězdy z nebe pád,
právě když končila tvoje životní pouť...
Nad cestou vyžatou nikam, a dál,
na níž hledal jsi pravdivý kout...

Polykaje slzy v neprůhledné mlze,
šels za snem svým přízračným v tmách,
stále častěji slovo „narkoman“ slyše
v kvartýru úrodném na prach.

Nikdo, kdo tu byl dříve, už tady není...
Odešli přátelé, idol se vytratil.
Zvítězils, anebo prohrál v loňské řeži?
Nepřítel jak prach v krvi se ti usadil.

Na Rusi největší kvete bída:
Uprostřed našich zvykaných cest
kluzká silnice, co nevede nikam.
Za ní buď smrt, nebo věžeňský křest.

Sergej Puljajev

KRÁTKÉ SPOJENÍ

Tu ptáci zrána nezapějí,
tady pod nohama nespí sníh,
když prázdno cimry svojí
poměřují stopy kroků mých.

Ponorky pološero
zde světlo připomíná jen.
Na rozdíl od našeho
stavu ta vynořuje se.

Tiše uplývá den za dnem,
štěstí odbíhá rychle pryč.
Tak dlouho žít bez tebe
je nesnesitelný pocit.

Vteřinkou zablesklo
krátké spojení.
Teplo hrudí prosáklo –
a znovu čekání.

Chladných dlouhých nocí zapomnění
mně duši spaluje.
Ale srdce stále o setkání
osud obtěžuje.

И наполняется оно
Невыносимой мукой,
из-за того, что жизнь полна
любовью и разлукой. *)

Jaroslav Kovanda

Milovat život znamená

Milovat i Hudbu ministerstva vnitra
I kubáňských kozáků pochody skrz křoví
Před Domem odborů v Luhačovicích
I dýchové zákusky za oknem cukrárny
I vývěsku s rozeklanými nádory
I u zatáčky doleva vykopaný slín
I ucho slepice snad
I červeno před očima...

Ze všech zabijaček

pamatuji si hlavně
že i hodinové ručičky bývaly mastné
když soumrak:
krok sun krok mraků
tápal po zdech
když řezník bourával okvětní stehna
na dvoře
a pak hromady bledého sádla v kuchyni
až ke stropu
do toho z rádia – jako z ucha když teče –
tu hudbu složenou jakoby dobytčetem
když kdekdo na poměry nadával

*) Tento obecný památníčkový bonmot se mně nedařilo přeložit.
Kdybych s autorem mohl mluvit, asi bych doporučil báseň jím
nevylepšovat. (J. Kovanda)

Desky z partyzánů

Snad největší hrůzu v dětství jsem zažil
když partyzán ve filmu Vlčie diery
šlápl do koryta
(jímž dřevorubci akorát do údolí spouštěli kládu)
tak nešťastně
že se mu v něm bota vzpříčila
(a rekvizita jela a jela...)
takže aby přežil musel si nohu pantokem
nad kotníkem useknout

Strašné byly v tom filmu i záběry
když ti co do ohavnosti nejhezčí náckové
partyzány na pile ke kmenům poutali tak
aby ke katru (který už sužoval vzduch...)
jako jedny z prvních se dostaly
ty partyzánské prostaty
uf

V so 4. 12. 2010 19:43

jsem dostal od Michaila Pismenného
e-mail z Moskvy,
v němž se mimo jiné píše:
Len sa uzdrav, zlatý moj!
Bude Ti i futbal, aj káva s mliekom.
A napíš mi po operácii hneď,
len čo sa dostaneš k počítaču.
Budem si na Teba myslieť
a nadávať Ti v duchu,
čo vraj pomáha k dobru.

Před pavilonem A

vrávoravý maník
v tričku Sandokan
Jí posílá růže na šňůře
do okna
a Ona v patře v temném rožku
mu ukazuje za sklem Jeho děcko
a svoji čistou vložku...

Milý Vladimíre,

jak je to dávno,
co jste tvrdil, že není horších věcí než básní
psaných na stroji a vytápěných kostelů.
Dnes máme už i jiné „priority“,
dnes už i bonbóny pro děti vyrábějí s pachem
zvratků
a žák uměleckoprůmyslové školy
absolvoval tuhle s třímetrovým hovnem
z umělého mramoru...
A podobných *spílaček* by se našlo...
Ještěže performer Milan Kohout koupil si nedávno
v Tel Avivu kilo hrachu
a odskočil si *u nich* před jednu z mnoha tamních
a ten hrách jim tam na ni házel

Výstava Tělo v Kroměříži

Vedle žulového futrálu na slova k počtě Jana Milíče
je výstava fotografií s názvem Tělo
jedné nákypné Dívky s nádražním pohledem
s lebkou v levé
dále Aktu který v podřepu na stole sbírá diabolky
následují Konfigurace = záběr na 4 kolena ve vaně
Cvičení dorostenek
v kejdě jedné okresní spartakiády
Mladík který nese na rameni protézu
svému tátovi aby vůbec prošli
hlubokým černým oraniskem
a fotky ve stylu
líbej mne miláčku líbej
zubama svlíkej
než o ně přijdeš
na gestapu v Kouničkách navždy
ty fotky ve stylu vývojka naděje ustalovač
zoufalství
od Zdeňka Tmeje

Dobrá Voda

Za Dobrou Vodou hora Kraví
na ní hrudy z žuly
velikosti cirkus Kludský
perm nejspíš zanechal
v borůvkách už haleká
turistická skupina
když já tady jak to veřejnosti sdělit
na tebe naléhám
Ach kdysi ses mě v noci ptala
Kdy udělám ti pomník
Kdy tě vyžulím
Moje ruce břicho tvoje tvarují
Líp to neumím
Navíc z borůvek už slyšet cvrkot kol...
A já vedle tebe v žule ležím
Promiň mi ten metaforní úhyn
Jak vykostěný Ščipačov...

Včera 14. 5. 2015 jsem našel

v kontejneru ve sběrném dvoře na Januštici
Nástěnný kalendář 1932
v němž byly jenom tyto záznamy:

4. května zemřela maminka
v Radkovicích o 3 hodinách
Pohřeb maminky byl v neděli dne 6. května
odpoledne v záplavě slunce a květů
V pondělí (byl ještě doma)
Zpět do Opavy jel jsem dne 8. května –
naproti na nádraží Mařka s Vlastičkou

3. září – pondělí
ráno v 8 hodin zemětřesení

9. září neděle
odpoledne v 16.13
zemětřesení

12. října
večer v 20.45 hodin
velká bouře, světla zhasla (elektrická). Zmokli
jsme na cestě z kina „Central“
jako jsme nezmokli za celé léto.
Dávali český zvukový film „Psohlavci“

17. říjen
Vlasta začala ponejprv volat mama

21. říjen
Vlasta se v kočárku sama ponejprv postavila

25. říjen
Vlasta se sama na posteli v kuchyni u židle
postavila

8. listopad
Vlasta spadla z postele, ráno.
Zalezla pod postele v pokoji.
Pláč ji prozradil.

16. listopad
Vlasta nemocná.
Horečky celý den i v noci.

17. listopad
Vlastě již lépe

Lenka Faltejsková

DOMOVNÍ DŮVĚRNOSTI

Jsem domovní důvěrník. Dělán tu práci rád a snažím se plnit své povinnosti svědomitě. Náš dům čítá osm partají a dělat důvěrníka tolika lidem není tak snadné, jak byste si mohli myslet. Nedovedete si představit, kolik toho mají na srdci. Den za dnem v sobě shromažďuji důvěrná sdělení, někdy šeptaná a jindy vykřičená, ukládám je jako korálky do velké láhve, již čas od času zatřepu, aby si pěkně sedly, korálky různých velikostí a barev. Některé jsou docela maličké a průsvitné, pár letmých slov na chodbě cestou ke schodům, povzdech, zašeptání. Ještě se nevrátil. Schoval jsem to do krabice od bot. Tak snad dnes. Dala jsem tam místo másla margarín. Jiné zase velké a těžké, připomínají olověné kuličky s hladkým povrchem, to jak je původní majitel donekonečna obracel a přemítal, co s nimi. Proč by mi lhali, no řekněte? Počkejte, vyhrnu rukáv, 28564, to bylo moje číslo. Usmívám se na něj už čtyřicet let, přitom ho nenávidím.

Jako bych se svými nájemníky žil, jsem neviditelným členem každé z osmi domácností, sedávám s nimi u stolu s vikslajvantovým ubrusem, po stranách přichyceným kovovými sponami, holím se u nich v koupelně, tvářím v tvář modrým dlaždičkám a zrcadlu se zaschlými bílými tečkami od pasty, lehávám uprostřed manželských postelí pod peřinami v damaškovém povlečení. Víím toho o nich víc než oni sami. Slýchám jejich smích, utírám jim slzy

a naslouchám, a to každý den v úředních hodinách, přesně jak visí na cedulce na dveřích, ale znáte to, když člověka práce pohltí, nedokáže vypnout, ani když má padla. Ve chvílích volna často postávám za dveřmi, přikládám ucho k olupující se omítce, v bezpečí svého bytu dešifruji zvuky rozčileného staccata dámských podpatků, unaveného grave starých šněrovacích polobotek, klopýtavého adagia podrážek nočních flamendrů. U klíčových dírek nasávám výmluvně vůně a pachy, tabák, zelí, prášek na praní, ředidlo, závan neznámého parfému. Otírám zamlžené okenní sklo a pozoruji každého, kdo projde vchodem číslo šest. Výsledky svých pozorování si pečlivě zapisuji do deníků, zabírají už dobře polovinu pokojíku, který bych beztak nevyužil, spávám totiž v kuchyni na kanapi, kuchyně je nejbližší dveřím na chodbu a já musím být neustále ve střehu.

V té kuchyni mám jedno parádní křeslo, do něj usedají mí návštěvníci, mí klienti, mohu-li to tak říci, protože nikdo jiný ke mně stejně nechodí. To křeslo je trochu jako já, vyslechlo už hezkou řádku důvěrností, a přece si zachovalo tvar i pružnost, je k dispozici všem a každému stejně, stvořené lidmi a pro lidi. Je to teprve pár dnů, kdy v něm usedl nájemník ze druhého poschodí, nemohu jmenovat, jak jistě chápete, protože domovní důvěrník je něco jako lékař nebo kněz, vázaný slibem mlčení. „Po čtyřiceti letech,“ vyprávěl zájímavě s hlavou v dlaních, „přitom se nikdy ani nezmínila. Kvůli jednomu hrnku. Chodil jsem do práce a z práce domů ke své ženě a byl jsem s ní rád. A pak mi z ruky vypadne její zamilovaný hrnek, rozbije se na tisíc střepů, já víím, je to neštěstí, ale ona na mě najednou křičí,

že mě celý život nenávidí, a ty střepy jako by se mi zabodávaly přímo do srdce. Když jsem se ráno probudil, byla pryč a s ní i její věci a taky naše věci, odnesla dokonce i rodinné fotografie, které visely na stěnách, nechala mi tam jen to paroží. Co si teď počnu? Řekněte mi, jak se mám po čtyřiceti letech učit žít sám?“

A tehdy se to stalo. Nikdy předtím jsem podobné nutkání neměl, choval jsem se zcela profesionálně, koneckonců jsem tu pro ně, ne oni pro mě, ale na jednu se mě zmocnila palčivá touha povědět mu, že já žiju sám celý život a dal bych cokoli třeba jen za jediný rok, měsíc, den po něčím boku, ta slova se mi s naléhavou neodbytností drala na jazyk. Ale ovládl jsem se. Zvítězil jsem sám nad sebou. Jsem přece domovní důvěrník. A za osm minut otevírám.

VŠECHNY ODSŤINY TICHÁ

Vcházím do obchodu, kde to dobře znám. Chodím sem kupovat ticho. Jsem fajnšmekr a předem vím, které druhy si odnesu, pokaždé ale přiberu alespoň jeden neprozkoumaný, člověk má přece zkusit i něco nového. Mohla bych zamířit rovnou k osvědčenému regálu, ale já se ráda rozhlížím po vystaveném zboží, čtu si nápisy na plechovkách s šedou metalízou a zkouším si představit, co přesně se skrývá uvnitř. Obcházím ticho chladné (občas mají i mrazivé), ticho dusné, ticho bez tíže, ticho těžké a tíživé, ticho napjaté, vybavím si, jak mi kdysi před nic netušící nastávající tchyní vypadla z batůžku těhotenská průkazka. Na polici pod nimi stojí ticho

významné, ticho zbytečné, ticho nervózní a rozpačité, to není nic pro mě, já když jsem nervózní a rozpačitá, mluvím o překot a kolikrát bych si pak nejradši napohlavkovala. Ticho zimní, převážně pro lidi z města, protože tam u nás stačí dojít na cestu mezi zoranými poli se sněhovou polevou a máte zimní ticho jedna báseň, někdy dokonce přepychově okořeněné vraním krákáním. Ticho tísnivé, ticho jako v hrobě, ticho jako v kostele, ticho zalykavé a ticho úzkostné, nedovedu si představit, pro koho jsou tyhle druhy určeny, ale každé zboží prý má svého kupce. Ticho zádumčivé, ticho blahodárné, ticho léčivé a ticho s ozvěnou. Ticho ranní, toho vždycky beru několik balení, sotva vezmu plechovku do ruky, už se vidím, jak se ráno s hrnkem horkého čaje v dlaních postavím k oknu tak, abych se nohama opírala o pomalu vychládající topení, načnu to ticho a budu se dívat z okna do mlhy na tmavé pahýly větrem oškubaných stromů, směřující vzhůru jako prsty prosebně rozevřené vyhublé dlaně. Ticho zázračné, specialita pro rodiče malých dětí, ticho blazeované, ticho přízračné, ticho zlověstné a ticho milosrdné. Ticho s vůní skořice. Také ticho překladatelské, které potřebuji k práci, i když je čas od času naředím melodií houslí, violoncella nebo klavíru podle toho, co se ke knížce, na níž právě pracuji, hodí. Se dvěma plnými košíky mířím k pokladně, víc toho nepoberu. Prodavačka mi ještě vnutí limitovanou vánoční edici, svátky jsou koneckonců za dveřmi a načít si na Boží hod plechovku ticha a zalézt se zásobou vanilkových rohlíčků a jednou z knížek, které určitě dostanu pod stromeček, pod hebkou plyšovou deku, to nebude vůbec k zahoezení. Ve vlaku se uvelebím v přetopeném kupé,

otevřu speciální rychlíkové ticho, poslouchám jeho zvuk a dívám se oknem do tmy, která spolykala vše až na oranžové svatozáře pouličních lamp.

Vracím se domů. Do naší tiché domácnosti.

•••

Ve schránce našla další dopis.

Teď vaří si kávu a těší se na rukopis lehký jak dech, co zamrz na papíře, na slova pečlivě s láskou poskládaná, pevná ve víře, slova, jež prolamují ticho v době podvečerní, zasáhnou cíl, ale nezraní, těší se na slova hravá, byť nevýherní. Na slova z dopisů, jež píše sama sobě.

•••

Tak tedy zahajují půst.

Zříkám se tebe,
tvého těla,
tvých úst,
tvých doteků,
tvého dechu,
tvého váhání
i tvého spěchu,
zříkám se nevyřčených slov,
zříkám se žáru
i ledu,
jen sny o tobě si ponechám.
Těch vzdát se nedovedu.

•••

Kdybych se někdy chtěla ztratit,
vydám se cestou
do srdce lesa,
kde bych se ničím stala,
kde stala bych se vším,
kdybych se někdy ztratit chtěla,
obruštat mechem,
břízám vlasy česat,
ustlat si lože
tichem výmluvným.

Golí Taraghí

SOUSEDKA

Všechno u nás – já, moje děti a přátelé, kteří k nám tu a tam zavítají, se hrozí naší sousedky v přízemí. Náš život emigrantů v Paříži je naplněn skrytými úzkostmi a emocemi. Je to především pocit viny za to, že jsme se jako cizinci dostali přes hranice a že omezujeme práva zdejších obyvatel. Pod tímto provinilým pocitem se skrývá tichý, dusivý vztek, který musí být potlačen, a neustálý pocit pokoření vyčkávající na pomstu. A nakonec ta tisíciletí stará pýcha nutící nás, potomky Kýra Velikého, sledovat moderní civilizaci se skeptickým úšklebkem a přesvědčením, že navzdory porážce, zubožení a útlaku zůstáváme (bůhví proč) nadřazení zbytku světa; a že i kdybychom přišli o kdysi nám vlastní slávu a lesk, jste tím vinni vy, bláhoví západní vykořisťovatelé.

I když se to může jevit jako falešné obvinění, jedno je jisté, za moje současné utrpení může paní v přízemí, která soustavně pronásleduje naši narušenou a chaotickou existenci jako zlý duch. Neodvažujeme se mluvit ani se smát ani chodit, a protože jsme přišli teprve nedávno a dosud si neosvojili všední život v Evropě, a navíc opustili prostorný dům se zahradou plnou květin a stromů, stejně jako naše rodiny a přátele, abychom se našli v tomto odlišném světě – pohybovali jsme se v kruhu – a uvažovali, jak tady spolu žít, abychom si nezavazeli a nerušili sousedy. Děti zcela zdivočely.

Jednomu je pět a druhému čtyři. Jsou příliš rozrušené, zmatené a svou úzkost dávají najevo tím, že vyluzují ohlušující vráskot a do všeho v dosahu kopou a buší. Můj syn udeří mou dceru, já udeřím syna a sousedka nám buší na dveře. Někdy klepe koštětem na strop, někdy na nás křičí z okna a někdy ječí do telefonu, což vzbudí takový povyk, že slyším její hlas nejen ze sluchátka, ale i z opačného konce chodby, v krátkých pravidelných výbuších zloby přicházejících ze všech čtyř světových stran a ohlašujících se jako trouba Posledního soudu, což mě zmrazí a odvane mou čistou nedůmyslnou logiku do čtyř světových stran.

Když jí otevřu dveře, můj plachý pohled stále přibitý k zemi, slabý hlas koktající pár slov, ruka, která zmrzne ve vzduchu, noha připravená dát se na ústup a celé moje tělo, vrostlé kořeny do země, bezmocné a zachvácené děsem, vyjadřují naprosté podrobení a potvrzují mou vinu. Slibuji sousedce, že tyto nelidské zvuky už neuslyší, že děti, ačkoliv ještě nevečeřely (koho to zajímá?), půjdou hned spát, i když to znamená udusit v nich denní světlo, a že já sama nebudu chodit po podlaze, ale budu se vznášet chodbou jako komár bez tíže a zůstanu pod matrací nebo, bude-li to nutné, pod postelí tři dny a tři noci potichu jako mrtvola, a udělám možné i nemožné, abych poslouchala zákony této země a podrobila se pravidlům stanoveným obyvateli tohoto města. Paní Přízemní mi nevěří ani slovo. Znovu se rozzlobí, znovu zvýší hlas, znovu se dívá do očí, znovu se jí chvěje chrípí a svým ó! přerušuje dlouhou větu s durděním, funěním, brrr a fuj, dávajíc mi všemi těmi projevy na srozuměnou, že se na mně vylévá jako prudký liják a práská do mě

jako blesk, že situace nemůže být horší a že válka pokračuje.

Náš malý skromný byt, který by i lodní topič z Mahmúdiye (čtvrť v Teheránu, pozn. překl.) považoval za stísněný prostor k životu, je přemrštěně drahý, protože se nachází v srdci Paříže, má chodbu s vestavěnými skříněmi. Bydlíme v pátém patře budovy s výhledem na kostel a skutečnost, že přilehlý hřbitov má několik stromů s třemi nebo čtyřmi vrabci poletujícími kolem a pod okapy žijí vypasení holubi, je konstantou radosti připomínající dětem a mně Teherán a naše šemíránské zahrady. Další výhodou této myší díry je fakt, že náš obývací pokoj zdobí dva čtvereční metry balkonu, uvítací prostor pro příchozí hosty nebo také místo k odpočinku na čerstvém vzduchu. Vyzdobili jsme tento požehnaný balkon, seč to šlo, mnoha květináči s muškáty a petúniemi a večer, když počasí dovolí, trávíme bezstarostné chvílky uprostřed drobné zeleně a květin bez vůně, jíme přezrálé okurky a broskve bez chuti, vypěstované v cizí zemi. A jestli přátelé náhodou přijedou, snažíme se jim nabídnout, aby s námi v tomto těsném prostoru sdíleli tuto šťastnou hodinku a zapomněli na stesk po domově. Paní z přízemí, nebo jak jí říkají děti, Strašidlo, neschvaluje naše užívání balkonu a svůj nesouhlas manifestuje v krátkých intervalech. Křičí: „Klid!“ a tento příkaz vyzní tak konečně a kategoricky, že to zkruší naše hlasivky a zmrazí úsměvy na tvářích. Opustíme naši zahradní slavnost. Rychle zavřu okno a řeknu si, že člověk musí být trpělivý a nesmí odmlouvat. My cizinci, zvláště já s pasem vydaným islámskou republikou a povolením jen k přechodnému pobytu, nemáme právo protesto-

vat. V tomto městě lidé prostě nemají sedět na balkonech, nemají mluvit nesmysly a hlasitě se smát, nemají marnit drahocenný čas planými pomluvami. Pokud chtějí vidět přátele, pak nepochybně aby diskutovali o politice, filozofii a světové literatuře, požádají je o návštěvu kavárny a tam věc rychle vyřídí nad šálkem horké kávy. Tato slova jsou pro mě dostatečně přesvědčivá, ale nemají žádný vliv na děti. Objímané na klínech babiček a tet a nepřeborně zásobeny láskou a náklonností, považují exil v tomto chladném, neradostném a bezcitném klimatu za nepochopitelnou nespravedlnost. Zvoněk a telefon jsou pro ně zvuky radosti, a dokonce dávají přednost návštěvám Strašidla před tichem a samotou našeho nového bydliště.

Francouzi otevírají dveře neochotně. Nejprve nahlédnou kukátkem, aby se ujistili, o koho se jedná. Potom se zeptají, koho chce příchodí vidět a za jakým účelem přichází. Když se cítí zcela bezpečně, vysunou řetízek na dveřích, odemknou nejprve na jeden a potom na druhý západ, což jim dá čas na další pohled a další otázku, než pootevřou dveře. Pokud je to prostě neohlášený návštěvník, řeknou, aby se sbalil a šel. Pokud je to někdo, kdo přišel s něčím důležitým, nechají ho promluvit ve dveřích, ale nepustí ho dál. Dveře do našeho bytu nemají speciální zámek, řetízek ani kukátko. Otevíráme je okamžitě, bez vyptávání a jsme přešťastni, když máme nečekanou návštěvu. Děti zvou každého dovnitř, dokonce i Strašidlo, a já rychle stavím konvici a vítám příchodího úsměvem. Nerada mluvím s lidmi na chodbě, raději si sedneme a probereme stížnosti a nedorozumění v klidu nad šálkem čaje. Avšak paní z přízemí na to nemá čas. Přejde nahoru,

zaklepe na dveře, ječí na nás a odejde. Stejně je to s vrátanou. Přejde, klepe na dveře, přinese poštu a odejde. Stejně tak i muž, který přichází zapsat elektroměr. Přejde, zaklepe, zapíše a odejde. Pozdravit a zeptat se, jak se daří, jsou věci, které se nedělají. Naše sousedka odvedle je žena středního věku. Nebývá špatně naladěná. Nestěžuje si na nás. Neklepe nám na dveře. Ale je to, jako by tam nebyla, jako bychom pro ni neexistovali a ani ona pro nás. Někdy ji potkám na odpočívadle a jedeme společně výtahem. Ani jedna z nás nepromluví. Když ji pozdravím, odpoví mi. Když mlčím, neřekne ani slovo. Odchází brzy ráno a vrací se večer, vyčerpaná. Její samota mi dělá starosti a chvějí se představou, že někdo může žít tak osaměle ve svém vlastním městě. Paní v přízemí je naživu. Je pomatená, bojujeme spolu a to samo je druhem našeho vztahu. Není chvíle, abych si nebyla vědoma její existence, a nic, co uděláme nebo řekneme, se neděje bez jejího vědomí.

Dala jsem děti do místní mateřské školky a jsem ráda, že tam vydrží celý den, od osmi do pěti. Hlavním důvodem radosti je, že to potěší Strašidlo, a dokonce jsem si přála, aby školka byla otevřená do pozdní noci a také o nedělích. Brát děti do školky není snadné. Chodí tam nerady a děsí se učitelů, kteří ovšem nehovoří jejich jazykem. Ráno bývá tma a často prší. Nemáme auto a vodím je tři bloky dolů ulicí. Obě pláčou. Když se dostaneme k druhému bloku, syn začíná mít obvyklé žaludeční potíže. Svíjí se bolestí a svírá mi nohy, trvá na tom, abychom se vrátili. Bylo mi ho líto, ale myšlenka na návrat domů vyčarovala tvář sousedky a potlačila mé mateřské pudy. Dcerka je ospalá, zmatená a nepro-

budí se dřív, než se dostaneme do školky. Posadí se na schody každé z budov, okolo nichž procházíme, a začne zívát. Pokud bych poodešla, usnula by tam. Dál ji dostanu jen díky sladkostem a čokoládě. Ve chvíli, kdy usedne, začnu ji lákat barevnými obaly. Vyskočí a několik metrů utíká za těmito sladkostmi, ale jakmile je sní, znovu usedne a dřímá. Musím ji chytit za krk a táhnout ji celou cestu až do školky. Velkou potíží způsobuje také déšť. Nemohu se rozhodnout, které dítě schovám pod deštník. Víím, že začnou kýchat a kašlat a večer dostanou teplotu a tyto zvuky uslyší štěrbínami v oknech sousedka. Nebýt války, vrátila bych se domů. Nebýt strachu z bomb a raket, nikdo by mě tu neudržel ani den. Ale ve skutečnosti je bojiště zrovna tady a skutečný nepřítel číhá v dolním podlaží. Pokud bychom zůstali doma, je pravděpodobně, že bychom unikli bombám a raketám, zatímco tady trávíme každou chvíli pod neviditelnou palbou kulometu mířícího právě na nás. Saddám Hussein byl za hranicemi, zatímco Strašidlo je jen poschodí pod námi. Jako váleční vězni držíme ruce nad hlavou a bez odporu se vzdáváme. Důvodem naší porážky a podstatou našich nedostatků není řeč a neporozumění jazyku. Žádná zbraň není ostřejší než slovo a naše ústa zůstávají zavřená, zatímco vítězství nepřátel spočívá v rozkazech slov.

Sousedka přišla na nový nápad. Poslala nám dlouhý úřední dopis podobající se dūtce a podávající řadu příkazů. Za prvé máme okamžitě pokrýt naši dřevěnou podlahu kobercem, který ztlumí zvuk naší chůze. Nemáme nosit žádné boty (zvláště ne s vysokými podpatky) ani žádné pantofle s vysokou podrážkou nebo podpatkem. Nemáme sedět na

balkoně. Nemáme mluvit v koupelně a v kuchyni, protože ventilátory propouští hluk. Nemáme se koupat ani splachovat záchod brzy ráno ani po deváté večer. Nemáme bouchat dveřmi skříní ani být hluční při smíchu, kýchání nebo kašli. Poslední nařízení bylo zvýrazněno červenou a předepisovalo, abychom zůstávali doma jen tehdy, pokud je to nezbytné, a že bychom měli strávit většinu času venku.

Nemáme jinou možnost než poslechnout. Okamžitě jsme pokryli podlahu koberci šitými na míru a lemovanými omyvatelnou gumou. Chodíme bosí a jeden na druhého šeptáme. Když k nám přicházejí přátelé, sundávají si u dveří boty. Popadl je také náš strach. Dohodli jsme se, že budeme opatrní a tiší a potlačíme svoji impulzivnost. Postupně jsme zapomněli, že i my jsme lidé a každý člověk je svobodný uvnitř svých čtyř stěn. Automaticky a bez výhrad jsme poslouchali všechny příkazy a sehnuli se před tyranii Strašidla. Nejsme zvyklí bojovat za svá práva a ani nevíme, jaká práva na tomto světě vlastně máme. Neznali jsme je ani v minulosti, neboť všechno nám bylo volně dáno a my nikdy nemuseli bojovat za práva svých předků. Strašidlo je si vědomo své nadřazenosti a čím dál víc nám to dává najevo. Ze všech příkazů, které vydalo, je nejtěžší poslechnout ten poslední. „Máte strávit co nejvíc času venku.“ Kam máme jít? Většina mých přátel jsou umělci a spisovatelé. Nejsou ženatí a nemají děti. Nejsou bohatí, žijí v malých bytech a nemohou přijímat hosty. Každý z nich žije v malém studiu plném knih a článků, maleb a stojanů, nemají ani dětský pokoj. A ti, kteří mají rodinu, mají plně ruce práce se svými dětmi a nezvládnou už

případné další. Nezbyvá než uchýlit se do parků. Na rozdíl od našeho domu máme nejbližší park v žalostném stavu, navštěvovaný stařenkami ze sousedství a arabskými ženami v čádorech. Pozdě večer se to místo mění v shromáždění trampů, kteří si mezi sebou rozdělují peníze. Mám k tomu parku odpor a vyvolává ve mně hluboké deprese. Jedině, že děti si tam mohou hrát na pískovišti a jezdit na zchátralé skluzavce. Lucemburská zahrada je hezká, ale je příliš daleko a to je riskantní s ohledem na proměnlivé počasí v Paříži. Než se tam dostaneme, začne obvykle pršet, a jak nejsme zvyklí používat deštník a klobouk, nejsme chráněni a musíme stát hodiny pod střechou, než ustane déšť, a potom jít domů, mokří a rozčilení. Štěstí, když prší v neděli, to jsme potom nuceni zůstat doma. Využijeme náš balkonek, ale sousedčiny námitky nás připraví i o tuto poslední možnost.

Nejlepší hodina dne je ta, když děti spí a světla ve spodním podlaží jsou zhasnuta, přijde mi několik dopisů od přátel a příbuzných rozvátých do celého světa. Nečtu ty dopisy okamžitě. Nechám si je na večer do postele k šálku horké kávy a dobré cigaretě. První dopis je od Leily, která žije v Teheránu a je šťastná a spokojená. Její děti chodí do školy a mají mnoho přátel, se kterými si hrají v zahradě nebo chodí na procházky do sousedních ulic beze strachu z války a bomb. Ona sama pracuje a nemá moc času přemýšlet o nošení muslimského závoje. Denně chodí na večírek anebo sama přijímá desítky hostů. Druhý dopis je od Dariúše. Je tak smutný a trpký, až se rozpláču. Je bez práce a bez peněz. Jeho syn utekl. Jeho přátelé zmizeli a jeho vlastní vyhlídky jsou natolik tristní, až mě to vyděsilo. Třetí

dopis je od pana K. Je to stručný a výstižný výťah ze všech špatných zpráv: synovce mu popravili a matka se dvakrát pokusila o sebevraždu. Ceny prudce rostou a brzy budou všichni hladovět. Zahraniční dělníci každý večer přepadají domy místních a useknou hlavy ženám, dětem a lidem všech věkových skupin. Rusové a Američané to pečou spolu a rozdělení Íránu je absolutní jistotou. Synové zahradníka Maši Akbara se přidali k Revolučnímu výboru a chtějí zabavit celý jeho majetek. Poslední dopis je od mé matky. Má mnoho stran a čte se jako perský filmový scénář. Je plný pohrdání, plný rozporů. Lidé, o nichž píše, jsou nesmírně šťastní a zároveň zoufale nešťastní. Večírky, zábavy, výlety a hry neberou konce. Lidé se setkávají, jedí, pijí a chválí islámskou republiku. Pak najednou změní tón. Následující řádky mluví o nedostatku. Není elektřina, není voda. Maso není k sehnání. Propukla epidemie cholery. Nejsou lékaři, nejsou léky. Není žádná bezpečnost. Nejsou žádní policisté, žádní dopravní strážníci. Inflace prudce roste a jídla je poskrovnu. Napadly dva metry sněhu. Chybí palivo. Je mráz a nejhorší ze všeho je, že zůstala sama a postrádá děti. A ke konci dopisu uráží Evropu a Paříž a říká, že doma má všechno, co potřebuje k životu, a může žít dobrý život, aniž by musela být vděčná cizincům, a všichni, kteří opustili svou zemi, pochybili. Potom píše znovu o večírcích, jídle a legraci a náhle oznamuje, že se rozhodla prodat svůj dům s celým vybavením a koupit malou díru v cizině, aby alespoň zbytek svého života prožila v míru.

Je pozdě a já nemohu usnout. Dcera přišla s planými neštovicemi a má vysokou teplotu. Mám strach a nevím, ke komu se obrátit o pomoc. Chci

psát, ale nefunguje mi mozek. Vezmu knihu a zkouším číst. Přečtu stránku a uvědomím si, že nevnímám ani slovo. Už dva dny prudce prší. Přeji si, aby někdo přišel na návštěvu. Teherán je slunečný, navzdory chladnu, a Leila zmínila, že chodí každý pátek ráno na dlouhé túry. Všichni vyrazí do hor a snídají v motorestu. Dariúš A. se takovým věcem směje a říká, že hory jsou ve smutku a nebe dští lidem na hlavu černý sníh. Děti spí. Obě mají horečku. Trpím úzkostí. Říkám si, že se vrátím domů. Doma budu mít alespoň tety a strýce a matku, k nimž se mohu obrátit o pomoc. Nikdo by tam nežil lépe nebo hůř než já. Neměla bych strach ze sousedů a mohla bych křičet ve vlastním domě. Mohla bych skákat dokola, smát se, plakat, tancovat. Ano, vrátím se zítra. Dariúš A. je jediný, kdo mě osmělí zůstat. Má drahá, říká, kdo ti napovídal, že bys byla svobodná ve svém vlastním domě? Proti předpisům bys nemohla pozvednout ani dech, ne tak mluvit nebo myslet nebo se oblékat nebo jíst. Dokonce chůze na záchod má svá pravidla a předpisy. Páření, milování ani umírání není svobodné a detail každé minuty a chvilky tvé existence byl předem nalajnován. Tak co bych měla udělat? Zůstat, anebo se vrátit?

Někdo klepe na dveře. Poslouchám, jsem překvapená. Kdo by to mohl být? Zvonek nefunguje. Někdo bouchá na dveře. Buší mi srdce. Jsem si jistá, že jsou to špatné zprávy. Něco se stalo s mou matkou. Museli zavřít mého bratra. Musí to být policie nebo přítel v nesnázích. Kniha mi vypadla z ruky. Noha se mi zaplete do šňůry od lampy na nočním stolku. Spěšně oblékám šaty přes noční košili. Kdo by to mohl být? Přicházím. Mluvím persky a francouzsky. Přicházím. Otevírám dveře. Koho vidím?

Ženu z přízemí. Je to nanejvýš nečekané, neboť v tuto noční hodinu obvykle spí a krom toho nemá důvod jít nahoru. Jsem ohromená a cítím, že blednu. Srdce mi buší stále rychleji a jsem rozrušená kvůli obtížným pohybům a nejisté řeči. Jakmile mě Strašidlo uslyší koktat a uvidí mě v tomto nervovém stavu, naježí se. Zvýšeným hlasem se ptá: „Co se děje? Co děláte?“

„Kdo?“

Ptá se, odkud přichází všechen ten hluk.

„Jaký hluk?“ odpovídám.

Jsem tak navyklá myšlence, že má pravdu, že děti musely vstát a někde dovádějí. Dojdu rychle k jejich pokojí. Zastavím se a poslouchám. Absolutní klid. Vykládá nesmysly a neměla žádný důvod sem přijít. Tentokrát jsem v právu. To je zcela zřejmé. Nevyžaduje to znalost francouzské ani západní kultury. Stačí k tomu pouhá logika. V bytě není žádný hluk a paní z přízemí je zlá. Tentokrát se nepodřídím jejímu agresivnímu chování, protože mám pravdu. A to „mít pravdu“ je velkou předností, která mi dodává sílu a odvalu. Zvedám hlavu. Nacházím svůj hlas. Ptám se: „Jaký hluk?“

Mumlání madam mě osměluje. Dlouho potlačovaný vztek, který nahlodával mé životní funkce, náhle vybuchne a roznití celou mou bytost jako v horečce. Rozčiluji se, potím se a křičím. Sousedka je zaražena mým výbuchem. To umocní můj důraz. Slyším, jak mi kručí v žaludku, o krok postoupím. Teď se dívám Strašidlu zpřímá do očí a poprvé vidím, jaká ve skutečnosti je. Měla jsem o ní jiné představy. Vždycky jsem si myslela, že je stará a škaredá, a nebylo by mě překvapilo, kdyby měla rohy, vousy a kopyta. V mé mysli se někdy podoba-

la Draculovi a měla dlouhé vyčnívající přední zuby. Ale nic z toho tu nebylo. Je přibližně mého věku a má víceméně stejnou postavu. Její krátké hnědé vlasy jsou mastné a rovné. Je oblečena, aniž by studovala eleganci většiny francouzských žen, a nemá ani make-up. Dvě hluboké rýhy podél úst činí její pohled hořký. Je unavená a nervózní. Je těhotná. Vypadá jako všechny ty smutné ženy, které jdou brzy ráno do práce a vrací se večer, vyčerpané a sklíčené, aby se zhroutily před televizorem.

Vysvětlím jí lámanou francouzštinou, že děti spí a já byla v posteli, a pak mě napadlo, že bych k ní mohla mluvit ve své mateřštině nebo anglicky, neboť anglicky hovořím plynule. Francouzi jsou v úžasu před angličtinou a s jakousi dětskou hrdostí a reakcionářskou paličatostí odolávají se jí naučit, ale tato averze je pouze vnějšková, uvnitř chovají zvláštní obdiv ke Spojeným státům a Američanům.

Moje řeč získala na síle. Jako by mi narostla křídla. Nikdo mi nemůže déle stát v cestě. Cvrlikám jako zpěvný pták a plavu v oceánu slov. Mé myšlenky a řeč jsou v dokonalé harmonii. Už nemusím věty sekát tak, aby byly krátké a jednoduché. Cítím se jako řečník opilý dopadem svého hlasu. Tímto jazykem, který mám na pově, mohu všechno učinit horší a přesně to dělám. Nevím, jestli Strašidlo rozumí významu mých slov, ale to není podstatné. Tón mého hlasu, pohled mých očí a zuřivost mých gest jí sdělují, že musí zmizet, a pokud ji tu znovu uvidím, roztrhám ji na kusy, ubohé, drzé, odporné stvoření, kterým je! Křičím na ni. Gestikuluji rukama, a dokonce zvedám nohu a hrozím, že ji vykopnu. Čím víc se rozhořčuji, tím menším se Strašidlo stane. Vypadá jako jehně cestou na porážku,

zatímco já rostu výš a výš. Mám dojem, že mi přední zuby začínají vyčnívat jako Draculovi, že mi rostou rohy a vousy, že jsem se proměnila v draka a že mě to všechno děsně baví. Jsem zcela připravena sežrat ubohé Strašidlo. Ha ha! Skáču kolem. Ha ha ha! Vyrážím. Madam trochu vykřikne a rozběhne se k výtahu. Nemohu se zastavit. Nadále řvu, bůhví co. Opilá demonstrací své síly cítím, jak jdu nahoru po schodech, klepu na všechny dveře a obviňuji každého a říkám jim, že nemají právo mluvit ani chodit, a poškrábu jim tváře.

Ve chvíli, kdy se otevřou dveře výtahu, Strašidlo se do nich vřítí a zmizí, těžce dýchajíc. Doslova zmizí. Neuvidíme ji další den, či spíše měsíc nebo několik následujících měsíců. Rozpustila se, nebo ji pohltila země? Mnohem později, když jsem na ni náhodou narazila u domovního vchodu, jsme se obě odvrátily a rychle odešly opačným směrem. Vzpomínám si, že jsem si všimla jejího velkého břicha a unavených očí. Musela být na samém konci těhotenství.

Prodlužovaná nepřítomnost Strašidla postupně dodávala našim životům normálnější podobu. Chodíme kolem v botách, chodíme beze strachu, kdykoliv se nám zachce, a když svítí slunce, sedáme na balkoně a smějeme se bez jakékoliv známky úzkosti. Děti jsou mnohem klidnější, když se teď před nimi netyčí Draculův stín. Jdeme ven, kdy chceme, ale už ne z donucení zůstat venku. Na začátku léta těsně před rozedněním jsem se najednou probudila a uslyšela monotónní dětské kvílení. Když jsem pečlivěji poslouchala, uvědomila jsem si, že přichází ze spodního podlaží, a uchichtla jsem se.

Léta minula. Stále trvá válka s Irákem a my čekáme na odchod muláhů. Děti odrostly a už si nestěžují, že musejí chodit do školy. Mohou tam chodit pěšky. Jsou méně nervózní a zcela zapomněly na strach z Přízemní paní.

Zrovna začal podzim a je jedna z těch chmurných nedělí. Obloha je zatažená a fouká pronikavý studený vítr. Děti jsou doma a navečer čekáme hosty. Jsem na cestě do potravin, které provozuje Arab i o svátcích. Jdu kolem parku, kde se obvykle potloukají trampové. Náhle objevím na lavičce Strašidlo, jak se dívá kamsi do dálky. Je jí zima a sedí tam se shrbenými rameny a zvednutým límcem. Na klíně má pootevřenou knihu. Zpola vykouřená cigareta jí zůstává mezi prsty a její vlasy jsou jako obvykle mastné a neudržované. Pravou nohu má nataženou, ohnutou v kotníku, bota jí sklouzla. Její dítě si hraje na pískovišti. Vypadá tak smutně a opuštěně, až je mi jí líto. Divím se, proč sedí v tomto ubohém parku, když je tak chladno a větrno, a potom si náhle vzpomenu na její dopis. Nepochybně si stěžoval její soused a nařídil jí, aby byla i s dítětem venku. Vidím, že další Strašidlo obnažilo své zuby, a to mě skličuje. V tomto klidném domě s výhledem na park a kostel na sebe číhá deset jehnat ve vlčí kůži a jedno druhé obviňuje ze svého neštěstí. Unavení, otrávení vlci s malichernými touhami a triviálními cíli doufají v lepší zítřek.

Ptám se sama sebe: „Mohlo by to být jinak? Mohlo?“ Několik dešťových kapek mi spadlo na tvář. Jdu rychleji. Paní Přízemní tam stále sedí, bezmocná a otřesená. Pod stromy leží opilý žebrák, v bezvědomí nebo možná mrtvý. Nikdo se na něj nepodívá. Spěchám dál. Myslím na to, že každou

chvíli přijedou hosté, a v nákupním spěchu jsem na tu otázku zapoměla.

(Z ON-LINE VERZE VE „WORDS WITHOUT BORDERS“,
TRANSLATED BY AZIZEH AZODI, DO ČEŠTINY PŘELOŽIL
RADEK HASALÍK)

Golí Taraghí, vlastním jménem Zohre Taraghí-Moghadam, narozená 1939 v Teheránu. Patří k uznávaným iránským autorkám. Před převratem v roce 1979 působila jako vysokoškolská učitelka. V roce 1980 odešla se svými dvěma dětmi do Paříže, kde žije dosud. Publikuje od 60. let, vydala například povídkový soubor *Já jsem také Che Guevara* (1969), román *Zimní spánek* (1973), povídku *Hrušeň* (1998) či povídkový soubor *Granátová paní a její synové* (2013).

Petr Pustoryj

TOSKÁNSKO

ORVIETO

Na Orvieto volím šedo-bíle pruhované triko. Pro fotografa overall pracovní. Abych byl nenápadný, inkognito, na precizně podélně pruhovaném pozadí zdí lodi katedrály. Mimikry se však rázem tratí před jejím průčelím, zdobném, až oči přecházejí a jdou, jdou kolem a kolem... Stovky a tisíce očí, v nichž se zračí údiv a obdiv. Gryfické sochy čtyř evangelistů trčí vysoko nad hlavami turistů v štronzu, mravence rozlezlé po intarzované dlažbě rozlehlého náměstí nekomentují, jsou z bronzu.

ROCCA VECCHIA...

(PITIGLIANO)

Ženy staré jako město... Ženy vrásčité a tvrdé jako stará skála... *Via Rocca Vecchia*... Ále né, vole, ta ulice byla v Soránu! Tohle je Pitigliáno! Koukají na displej fotáku a z brebentění rozumím akorát, že jsou příliš pícolo. No probléma, udělám vás rád GRÁÁNDE! – A babky rozumějí a staví se jak modelky..., no, spíše jak studentky před fotografa v tanečních. Jo. A v těch očích to je. Tam je takto nalézám za krustou věků. Holky s copánky. Veselé, až rozjívené.

PIAZZA PIO II.

(PIENZA)

Pius II. Piccolomini to myslel ideálně – jak s městem, tak s kališníky v dalekých Čechách. Město dostavět a Jiříka z Poděbrad na koncilu ztrestat však nestihl. Umřel. Možná škoda... Fotografa však dnes historie nebere, dokonce i ten středověký Zlín ho zajímá pramálo. Koštuje tu v krámcích *aglio olio peperoncini* a *pecorino*, a hlavně – fotí hlavy, samé hlavy... převážně dívčí. Dvojčence jak renesanční obrázek, servírku v osterii, kolegyni s nikonem... Ale až při druhé návštěvě zde opravdu kulí oči. Na náměstí hlav přibýlo – a ne ledajakých! Z dlažby rostou obří busty, na poklep zvoní kovem. *Maria Maddalena* má tři metry! Papa Pius se v hrobce obrací... a probouzí.

DÁMA S PSÍČKEM

(TERME DI SATURNIA)

Leonardo má Dámu s hranostajem, já zase Dámu s psíčkem. Ulovenu v *Saturnii*, v úžasném přírodním akvaparku. Asi to nebyla žádná Jana z Arku. Jen seděla a za temnými skly ni brvou znát nic nedala. Jako by dobře věděla, co dělá. Že pózuje... Ďáblík s tělem anděla? Kdoví. Ale co jí taky zbývalo, když ten vůl s canonem mířil pořád jen na ni? A tak ztuhla a držela jak hluchej dveře. Ale možná si to jen namlouvám a ona se jako pravá královna oddávala hřejivé lázni, aniž by si dotěry a ostatního

plebsu všimla... Bez koruny a žezla, zdobena jen náušnicemi, pár kamínky z travertinového šterku na rameni – a bílým psím mazlíkem s „tricolore“ maskou. ... Asi mu závidím.

DORT NA TŘEŠNÍČCE / Z DENÍKU

(FIRENZE)

Jak psát o Florencii ve stavu naprostého vyčerpání? Jediné, na co myslím, je pivo a bazén! • Giotto! Cimabue! Lippi! Leonardo! Raffaello! Michelangelo! Bronzino! Tizian! Cellini! Botticelli! • Hello miss, you look like Sandro Botticelli's madonna! Can I make a pic of you?!? • *Uffizi, Piazza della Signoria, Loggia dei Lanzi, Palazzo Vecchio, Santa Maria del Fiore, Campanile di Giotto, Ponte Vecchio*... • Vyšlo to na chlup, zpcený, dehydrovaný, vyřízený jak žádost jsem dorazil na místo srazu akorát včas. • Dnes se bude spát dobře. Předpokládám, že to zalomím hodně rychle a Honza bude moct chrápat, jak chce.

ČMÁRAT SIENOU

(SIENA)

Z tý barvy se nedostanete, pořád vás obklopuje. Siena pálená, kam oko vidí. A co ta vlčice? Ukradli ji Římu? Nemaj tu dost jinejch zvířat v těch jejich kontrádách? To máte *Contrada Pantera, Contrada Giraffa, Contrada Tartuffa*, atakdál... Aha, že Senus byl Romův syn, a teda vlčice „vnuk“? No, bizarní.

Jako celá Siena. A taky tak krásný. Patronkou Sieny je svatá Kateřina, o níž si tehdy mysleli, že je zasnoubená s Ježíšem. To by mohlo bejt zajímavý pro Honzu, kterej je dnes zasnoubenej s Máří Magdalenou. Na *Il campo* posedávaj houfy inspirovanejch kreslířek, každá má ve skicáku vyprčenej pyj *Torre del Mangia*, nejvyššího toskánského mrakodrapu. Koukám jim přes opálený ramena – do výstřihů.

Texty z kalendáře na rok 2016. Vznikly po cestě do Toskánska v r. 2015, většinou inspirovány fotografiemi, které tam autor vyfotil a jež jsou nedílnou součástí onoho kalendáře, který naleznete zde:

https://www.facebook.com/petr.palarcik/media_set?set=a.950546421660982.1073741856.100001168993211&type=3

ILUMINACE I.

Svah dýchá očima
tříšť. Vzhůru netečností
křehkou. Nenasytně šplhá
mráz. Bodající mýtinu
do natažených paží.
Vyplašené sibiřské křivky
usedají. Vrzání láme
větve. Dálce pod nohama.

ILUMINACE II.

Jezdec pozvedající louku
cípem halí ňadra.
Obnažené srdce líbá
prach. Na rty. Slova
nepromluvila. Panna
kalichem milostivé krve
omývá obzor.
Neproniknutelností.

ILUMINACE IV.

Naléhavost svírá čelisti
vody. Křičí blátem.
Každému prstu nohy.
Věčnost je klínem
soumraku. Rodícím dřevo
stromů. Obětní hranice
přestoupená tětivou luku.
Drnčí. Zuby osudu.

ILUMINACE V.

Spánek sestupuje vědomím
bílé. Tibetské okraje
mísy. Modré řežou
labutí krk. Větve
umetají spodní kruhy
tónů. Nāruč dálky
konejší vzlyk. Dne
vlhkou bradavkou mechu.

ILUMINACE VII.

Dech dharmy houpá
písek. Těl spojených
chladem. Plaz času
otvírá hladký chřtán.
Šedí. Vklouzne tam.
Odsypává z věčnosti
duše. Vybělené čekáním.

ILUMINACE VIII.

Plnou dlaní stříbra.
Křídla jsou omyta.
Rozmnožen je dar.
Zrakem stébla pozvedán.
Hůl poutníkova kreslí
voňavému mléku pěnu.
Volající stádo mateřství.
Srdce do zvonků usedá.

ILUMINACE IX.

Nevěsta unikající čistotě
stínem. Špiní chrám
plodností. Hrou. Dýmem
svázané osudy. Zastudí
chodidla bosá. Jamkou
vzdechu. Tvrdého zrna
naděje. Veroničinou rouškou
visící na trnu.

ILUMINACE XI.

Lesklé jehlice. Šum
hlasů stahován do stínu.
Slepé kořeny třesou
ztuhlou žábou. K modlitbě
se ruce pojí. Bezruký jen
bělmem. Tma popálená
soucit přikrývá. Jaru
se plní mošna. Sukénky
pupenů chlípny pozvedá.

ILUMINACE XII.

Pořád po rovině. Houpat
hlavou kompasu v bublinách.
padajících. Těžký vzduch
bouchá o dno. Rybník
pohřbívá pozpátku ve vrbičkách
raka. Archeologický výzkum
třesku. Na nakloněné ose
modeluje páva. Vějířek páry.

Stanislav Denk (1962). Učitel na vesnické základní škole. Verše publikoval v časopisech Psí víno, Landek a bulletinu Týnecké listy. Akustické realizace básní předvedl na řadě míst, nejdále ve Walesu. Po řadě samizdatových sbírek vydal sbírky Kámen mlýna, Obruče vzduchu a Hrana ohně.

Jan Dadák

BEZ NÁZVU

Hopsavé tenisky dívenky
už zvládly více ročních dob

Hopsavé tenisky do nepodob –
tohoto tak trochu smutného
světa

Stačila by jen jedna věta
kterou lze proskákat obrazcem panáka smrti
smrťáka – – –
A bylo by toho víc než dost...

Ony si však hopsají jako kdyby nic
čtvrcem ročních dob
Kam chtějí dohopsat – jen toho bych se bál –

S odvážným srdcem přes kamenitou pláň
ne míň než víc a dál

UPROSTŘED LÉTA

Den už jen jako dlouhý řádek
kdy ani nic dál nebolí

Všichni buď mrtvi
nepřítomni nebo po špitálech

Den jako druhý den po vraždění nevinětek
a přeci v době zrání
meruněk a vlastně čehokoli

Den dětských radovánek
v prázdninách do prázdna
po kterém přichází jen nutkavý
nepřekonatelný spánek

Cákání slunečních kapek
a konejšivý vánek který nehojí
– dlouhý seznam stránek
čtení na dobrou noc
jmen událostí a vlastně čehokoli

VARIACE NA LEOŠE JANÁČKA

Jaro léto podzim zima
tloustnoucí a hubnoucí
stále dokola jako od komediantů tažná kobyla –

Jeden po strunách houslový brnk a smyk
od cvrčka po v zubech zatrnutí
z lednových holomrazů úzkosti

Lusknutím prstů světlo
hned není – a je v ten okamžik
... sladké je žít i mřít

Liško Bystrouško
pro tuto míli staň se mi průvodcem Ty!

Je to současně k smíchu i k pláči

Zulíbat tě celou
od patiček až k hlavince dívenku
po zarostlém chodníčku

OBECNÍ AMPLION

Všichni se ptají
komu to z plechové huby zase hrají...
Hrají těm co se nebáli a nakradli
– zůstalo jen před školou zábradlí
Mráz bodá jak vosí roj
Zabíjačky prasečí hostiny
a silvestrovský ohňostroj!
O velkém ohni spící sní
dobrovolný hasičský sbor

ZVĚDAVOST

Žena s nůši pjeje píseň
o kosti a to jí stačí

Ale
otočíš list a tam
slepýši slepě lpí
– na svém totiž...

V zrcadlivé hladině
oblíbené studánky

jazykozpytu
na sebe se ženou
pohlédnou
– a vidí více než potřebují

TOSKÁNSKOU OPTIKOU

Přirozené a přitom jaký blázna údiv
když rozechřívající prsty
meandrujícím paprskem
mezi toskánskými kopci
otevívají načervenalou zem
Až z nemožnosti jinak –
rozkvétá i kamení

Jen dětská mysl vzpomene si jak
obručí milostivého léta
proskakuje její světelný had
tak jako Sněhurka

Ani ne událost –
jen v půl šesté ráno
ozněl příštích oliv filigránem
kýmsi procházejícím navštívený a
hned opouštěný sad

Na okraji sklenice v rosné kapce víno čas
a radost napsat ho

VČELY PŘED ADVENTEM

Jako i v jiném domu
včely svými křídly a těly
před smrtí chladem chvějivě zahřívaly
srdce úlu –

Teď už zamrzaly i v dopadu tečné
listy stromů

pod slídu ledu
v pročištěných loužích –
i když na první pohled
nic se zdánlivě nedělo
– mimo právě tyto ztráty –
a nic nebylo než nenápadné

vstupování do sochy
nebo entropie barev v hudbě slov a vět

– – A tak při tomto druhu hladu
vstoupíš na konci listopadu
bosou nohou pravdy
do mrazem přešlé trávy
– už jiné louky v jiném jindy –

Ale zde pod sluncem včel
a pod závojem jinovatky
– jen pro onu chvíli zbývá –
do slídy vložený list v barvě vína
vypít

NA PSA URA

I kdyby dál jinak nic
i kdyby nic víc
hodíš mu míč a on ho pokaždé vrátí

Mlčící bílá skála
tvým stiskem
uchopit a nepustit

Jak bílý božský bulteriér
chtěl by píše
i básník Jaroslav Erik Frič

S úsměvem vyřezaným
na velké tváři
taky bych chtěl být
nad věcí

Z labutěnky přepudrovat
nos

a kladivem hlavy
zašlápnout nechtě
stádo slonů troubící v heřmánkách

HIGGSŮV BOSON

Říkali v rádiu že je to
jako když před bílou stěnou sněží
ale jen máloco z takového
ve větru opadání sakury
je na první pohled
k uvidění

Stejně
málo i z mnohosti
na první pohled
v prostoru nezřejmého těla draka
blyštícího šupinami

Zenová zahrada
a dvacet sedm kilometrů letu kruhem
než se bez katastrofy srazí
v nadrychlosti světla moucha s mouchou

Podobně jako
koncelem hole bosé myšlenky pátrat v popelu
ohniště po střepu původní vázy

Jan Dadák, režisér, scenárista pořadů ČT (Kultura.cz, Divadlo žije aj.). Autor sbírek Vyprázdněný kruh (Host, 1997), Hledám kterousi věc (Vetus Via, 2012) a soukromého tisku Revolver růže a tam písně kost (2016), z něhož je těchto devět básní.

Tomáš Lotocki

JAK JSEM PRODÁVAL VÁNOČNÍ KAPRY

Zabít a vykrvit! Zabít, vykrvit, vykuchat! Zabít, vykuchat, stáhnout z kůže! Prokřehlé ruce impregnované rybím tukem kmitají sem a tam, ale mastné prsty ne a ne pevně uchopit kluzké kombinačky, a zkrabatělá kůže tak stále drží na mnoha místech rybího těla jako přišitá. Krucinál, proč se to trhá i s tou červenou svalovinou, kleju v duchu a vjíždím prsty pod kapří kůži. Postupuji opatrně ke hřbetu, když náhle ucítím ostrou bolest. Z úst se vydere přidušený vulgarismus, ale ruka zůstává pod rybí kůží – to jen odchlípnutá mezisvalová kůstka vjela jako jehla pod nehet prostředníčku. Jedna drobná ranka přibývá k desítkám jí podobných – no a co, už se tak nějak počítá s tím, že prsty budou přes svátky jako cedník a štedrovečerní polívku mi bude muset osolit někdo ze spolustolovníků. Konečně je rybí kůže odloučena od těla. Rychle si oplachuji ruce v kbelíku s ledovou vodou – rybí krev se mísí s tou lidskou a dodává růžové kapalině zase o něco tmavší nádech. Letmým pohledem přehlédnu dlouhou frontu, která se už vine až za roh. „Kdo je další na řadě?“ Čtyřkilový kapr se starší paní zdá moc velký. Vracím rybu z váhy zpět do kádě plné štedrovečerní smažinky, zatím živé a lapající po vzduchu. Tříkilový šupináč je konečně ten pravý. „Zabít a vykuchat, prosím, pane!“ Beru do ruky dřevěnou palici a paní se ke mně rychle otáčí zády. „Chudáček malej! Jak mu to můžete jen tak udělat?“ „A jak

ho můžete vy jen tak máčet ve žloutku, dusit v oleji, a ještě chudáčka na talíři popichovat vidličkou?“ odpověděl bych dámě v jiné situaci, tentokrát však nesmím, a ani nechci. Nesmím, neboť k zákazníkům je nutno chovat se vždy zdvořile, a nechci... – já, který píšu celý rok o rybářské etice a šetrném zacházení s rybami a ve svých člancích stále opakuji, že bychom rybu neměli vnímat jako bezduchého tvora a kus flákoty, necítím nyní právo obviňovat kohokoliv z pokrytectví. Odkládám filetovací nůž a zanořuji dlaň do břišní dutiny. Podebírám vnitřnosti a pod páteří cítím v prstech hladkou stěnu plynového měchýře. Na krátký čas probleskne hlavou jedna z nejranějších vzpomínek, ve které dědeček na dvorku kuchá vánočního kapra. Pomalu, až s jakousi obřadností. Podal mi seškracený plynový měchýř: „To je kapří duše! Můžeš ji poslat do rybího nebíčka.“ Pamatuji, jak moje sněhule protrhla stříbřitou stěnu měchýře a já pak dlouho vzhlížel nahoru k obloze, jestli náhodou neuvidím kapří duši, letící do rybího nebe.

„Kucej, nevidíš tu frontu, sakra?!“ zahučí kolega od vedlejšího stolu a já se rychle propadám z obláčku vzpomínek do hektické přítomnosti. *Zabít, vykrvit! Zabít, odšupinit! Zabít, vykrvit, stáhnout z kůže!* Prodej vánočních kaprů je opravdová jízda! Není čas řešit, zda ryba cítí bolest, zda vnímá strach z blížícího se konce, zda v tom tratolišti krve brouzdáme jako nájemní vrahouni, nebo jako řádní hospodáři, kteří zúročují setbu, zda ony křesťanské hodnoty – o nichž se teď tolik mluví – svým počínáním naplňujeme, nebo naopak pošlapáváme. Není život a smrt, je jen nekonečné procesí zákazníků, které je třeba rychle odbavit, aby si člověk mohl

konečně odskočit na záchod, narovnat páteř, zapnout vystydlé vnitřní ohřívání mocným douškem pravé valašské slivovice.

Konečně je skoro po všem. Tři sta kaprů mi prošlo rukama a ten poslední, tři sta první, je určen pro mě – jako přírodní část odměny za tu čtyřdenní lopotu. Je to krásný zlatý lysec s několika velkými zlatými šupinami. Tu největší šupinu si vezmu s sebou domů. Nedám si ji na Štědrý den pod talíř, ani si ji neschovám do peněženky.

No a tím bych měl dle kánonu vypravování asi skončit. Ale příběh mých vánočních kaprů má ještě jednu krátkou epizodu. Na Štědrý den jsem poslal mailem vánoční přání kamarádce, která se před mnoha roky potkala se zen buddhismem a prožila dokonce několik let v korejském buddhistickém klášteře.

„Tak jsem strávil předvánoční čas jako správný křesťan – poslal jsem do nebe na tři sta rybích duší. To už mám asi navždycky podělanou karmu, co?!“ napsal jsem jí. Odpověď na sebe nenechala dlouho čekat: „Ale neboj. Jen se jim zkus ještě jednou omluvit a říct jim, co já už dávno vím: že je máš rád. Uvidíš, že se na tebe zlobit nebudou...“

Sylva Klenorová

LEDY

uvízla jsem pod hladinou bajkalského jezera
posouvám se do nikam na zamrzlých deskách
pod vodou mě není slyšet

z uší mi trčí rampouchy
pod okem mi ztuhla slza
mám závoj z vloček a svatební košili

přijed' a polej ty ledy horkou vodou
nebo alespoň načurej směr východ
ať roztaju rychleji

STUDNA A KYBLÍK

jsem studna a ty prázdný kyblík
vsouváš, nabíráš, vysouváš

nemá smysl laskat tě ve vlasech
šeptat, dotýkat se
/zapomněla jsem prádlo v pračce
v lednici plesniví brokolice/

je to celé tak zbytečné
ty totiž pouze vsouváš, nabíráš, vysouváš
asi tu s tebou
vůbec nejsem

PLÍNY

použité plíny
čerstvě pomazané zadky
zaprášené bílým pudrem

dětská voňavá tělíčka
tukové polštářky obtloustlých paží
s jarem jsou všude
přisátá k dámským ěadrům
/proteklo někdy mateřské mléko skrz bavlněné
triko?
dělalo by to pěkné mapy/

moje děloha
zdá se být připravená
moje polovička
zdá se být
nepřipravená

OBÁLKA

kdybys byla obálka
odeslala by ses kam

do tebe můj milý
povídáš jinému

pochválil ti tělo:
že prý hezký zadek
a dvorce
které jsou jemnější
než zbytek kůže

sleduješ ho naoko
z podpaží
kdybys otevřela oči o něco víc
obtiskl by se víc
do zkrvaveného prostěradla

– už dlouho nejsi panna –

vstáváš na poštu
zatímco ty tvrdneš

PŘÍBĚH O SKVRNĚ

nebudu snídat tvoji hlavu
budeme spolu snídat májku s rohlíkem
vstaneš a dojdeš na nákup
ještě mě předtím obejměš

chci tu snídani ale najednou ani nechci abys mi
utekl z tý náruče
neumím si vybrat a kňourám a ty se tváříš jakože
máš dostatek trpělivosti

a tak snídáme tu májku a rohlík
protože ses už zas vrátil
a já ti ležím na břiše a koukám na tu posranou
oloupanou skvrnu na stropě
co se jí tak bojím i dyž vim že je to jen skvrna od
vody co nás vyplavili sousedi

říkáš mi že to vůbec není děsivá skvrna
že dyž se podívám pozorně
uvidím tam paní co má šaty z motýlů

a velký kozy povídám

jo má hlubokej dekolt
povídáš zas ty
protože jsi na rozdíl ode mě trochu slušnější
a pak povídáš o orlovi co tý paní letí do břicha a že
je za ní ještě pán
a já zas povídám že to není žádný pán
ale obří penis
jo mohlo by to bejt péro
říkáš ty a myslím že se konečně zasměješ

a mně se tím zvedne hlava
jak se nadechneš do břicha

pak už jsme museli jít
ale ta skvrna na stropě si furt žije svym životem
a pani co má šaty z motýlů
sí asi dobře zašuká

MASO

ukousls mi konec ruky
ty poslední články

mlels moje maso
a já myslela
že do naší mísy

mlels i do jiných

naše společná sekaná
se rozpadala
už v počátku pečení

moje ruka ale postupně dorůstá
na dlani mi přibyl šestý prst hned vedle malíčku

i za to ti dík

CUKROVÍ

stříhalas příliš velké gumové bonbóny
protože ti doma říkali
že vše co je velké
je nevzhledné

třeba cukroví

matky se prý dělí na ty
co pečou cukroví velké a nevzhledné
a na ty
co poskrovnu piplají to malé
vzhledné

jaké to asi je být matkou a nepéct
jaké to asi je péct a nebýt matkou

Sylva Klenorová (Česká Lípa, 1990) vyrostla v pražských Vršovicích, jako malá chodila na Lycée français de Prague. Tři roky strávila na katedře soc. práce a sociální politiky na FF UK. Druhý ročník studií na výměnném pobytě v Bordeaux, magistra studuje v severofrancouzském Lille v oboru sociologie a sociální ekonomie. V současné době stázuje u belgického družstva SMartBe, pohybuje se mezi Prahou, Bruselem a Lille.

Szymon Broda

THORVALDSENOVO MUZEUM

Ze zahrad Tivoli
hlasitých a pestrých jako háje poloopic
utekl jsem do Thorvaldsenova muzea.
Na cestě se blýskla
královská koruna
v hustých mracích plných bouří
vynesená na střechu burzy hady byznysu.

Šel jsem sám
do křídel plných sloupů
do svatého řeckého soumraku.
Mramor bílý jako sníh
jako krém na pudinku a hermelín kožešin
vzplanul místo vypálených ohňů.

Nahota hrdinů bez emocí
a brnění studijně ztuhlé
bez vřavy válečného pohybu.
Princ ze vzdáleného Polska
usedl na koně trojského vzrůstu
– sevřel do jednoho čas bohů i knížecích modelů
a pak teplé šaty kabáty a šaty měšťanů
blízké jako lidé z Andersenových pohádek
děti s hračkami a štíhlí psi, piknikové koše
s ovocem
ubrousky v knoflíkové dírci, zlaté hodinky na
řetězech a vějíře.

Procházka zmenšila dokonce hrdiny na velikost
trpaslíků
galerie těl zúžila svůj řetězec ke konci statického
městečka
až se nesměle a úplně hořící vyboulily křivky
svým mládím ještě nevinných slečen v temné vině
a všechno v bílé
– stále tepleji, a přesto v nějakém pohřebním šatu
za dalšími okny, někde pod katedrálou
prochází se nahrbený stařík – Kierkegaard
snad jede kolem královna
možná signály policejní sirény opět vedou Egona
Olsena
do bran královského vězení.

POSELSTVÍ PO VÁNOCÍCH

v netrpělivosti očekávání
v hluku a únavě příprav
přichází nepostřehnutelně
skutečně bezmocný a znepokojený
aby tě našel

a opět budeme čekat rok
abychom vytrvali v záři hvězd
jako malé figurky stojící ve stáji a děti
končíme dlouhé období svátku, který
nepostřehnutelně míjí
v touze
aby se opět zrodilo

BOŽÍ NAROZENÍ

aby dobro rodilo stesk s jesličkami
abychom vtělili existenci do bezpečné skrýše
abychom jasně viděli tuto noc Boha věčným
světlem
abychom se dotkli dětské dlaně v místě jednoho
úkrytu
ačkoli přibývá let, nejprve únavy a pak stesku
pastýřům a králům na cestě
Vánoce, řeknou Vánoce a po svátcích – odešly jako
sníh
a jen andělé ve chvále na výsostech zachovávají
krásu věčného mládí
a božskou vitalitu
spatřeme stopy jejich nohou každý den
a vezměme si trochu tepla od zvířat – z Betléma
i od těch našich
která na nás umí stále čekat, daleko zahleděná
nastavují uši – bez nich
přece nemohou být pastorály

BABÍ LÉTO

babí léto
nehlučné volání
blesky a déšť namísto hlasu
ptáci kteří se chtějí zachránit vydávají výkřiky
útěku
obětní hranice horká noc na kupce sena
jako tiché naříkání rodící své ovoce dívky ještě plné
šťávy rozkoše
objetí jejího těla ochromuje ležícího
dokonce i psi usínají na své věčné stráž
babí léto je knockout
jak přesto krásná jsou tvá neopracovaná díla,
ó Pane!
– spálená tráva dotčená perem rytce
– vybledlé barvy vyleptané kyselinou leptů
– pozastavení dusného lesa sekajícího rojem
hmyzu
stromy šlehané sprchou přeháněk umírají
vyškrábány suchou jehlou blesků

přejdou přes pole transparenty a kříže
dospějí k cíli poutní stezky
dřinu zemědělců převezmou zvířata
nespavost plnou jablek seberou pěnkavy
děti na procházce přinesou klid
najdeme dech v plicích

Z POLŠTINY PŘELOŽIL LIBOR MARTÍNEK

Szymon Broda se narodil 28. 6. 1975 v Těšíně (Cieszynie). Vystudoval antropologii kultury, je filozof samouk. Působí jako redaktor lokálního periodika Czas Skoczowa a přednáší na Technicko-humanitní akademii v Bielsku-Białej. Věnuje se malbě a sochařství. Od r. 1984 píše poezii. Vydal sbírky básní Wyktadając karty zdarzeń (Cieszyn 2005) a Motyle i realności (Cieszyn 2006). Jeho básně byly publikovány v mnoha časopisech a na webových stránkách vratislavského Helikopteru („Vrtulníku“; Středisko pro tvůrčí hledání). Překlady do češtiny Libora Martínka z poezie Szymona Brody byly dříve zveřejněny v časopisech Dokořán a Psí víno. Brodova práce v různých žánrech a oblastech je uvedena na webových stránkách www.szymonbroda.prv.pl.

Adam El Chaar

TOUHA

v módu off sleduju tvou módu made of sixties
myšlenky volné jako vítr slovácké roviny
tvůj fialový svetr mě sleduje ale já jsem nevinný
chci si tě dát do režimu tichý a jen občas se ujistit
že se naozaj neozýváš
archivovat tvoje fejsbukové zprávy a po nocích po
tobě pokukovat
cítím tě v břiše kde sídlí duše
hradiště už není prázdné
jsi křiklavá květina z Marsu kde je život
snesla ses do mého vyhnanství na Zem
je se mnou amen teď chci jen tam
kocour už se rozmňoukal a není k utišení
pandořina skříňka stříká stoprocentní
jahodový džus hledám souvislost mezi sny
láska způsobuje závislost zdá se mi
neopětovaná láska je běh na dlouhou trať
láska bez těla je tak na mindrák
můj vnitřní zrak tuší jinou duši
zázrak má křídla musí na opačné straně
Ze mě udělají uragán
nevím jestli jsi a jestli jsi nevím jestli jsi zlá nebo
hodná
jsi touha bezvýchodná
jsi něco čeho se bojím a zároveň to hledám něco na
co nemám
žádný vliv soutěska snů posledních
zahrada zla za živým plotem z usměvavých růží

jejich vůně mě láká skrz vlákna
která nejsou plotem to je jen první dojem
jsi volně přístupná všem kteří nemají strach
odzbrojuješ jako růže a střelný prach dohromady
jen otevřít oči jsi tady pro toho kdo do tebe vkročí
že bych to byl já že bych já byl ráj ta
možnost mužnost mučí výzvami a pochybami
nakonec ušílí bezvládné úsilí k usínání
chvílema jsi jako zrcadlo a chvílema obyčejná víla
jsi síla vysíláš vnímám že jsi vně i ve mně vesmír
jsem létající čestmír bez naděje na návrat
když ta křídla vrátím dostanu zpátky zálohu ale
vidím tě všude a pohnout se nemohu
čekám na rohu život mě mívá a já nechávám míjet ho
někdy se stačí zvednout a jít ho objevit
resignation is a big deep shit srdce neumí čekat valí
rytmus
blahormony tečou sladkými řečišti v osudovém
výplachu
jsi všude ale jen jedno místo je to pravé
nabízí se spousta gest jen jedno zdravé
nechat tě jít tvou cestou a dál čekat na rohu
na slzy na déšť na hvězdy na touhu na něhu

BLOK

čistota čest čas
očistit se od zátarasu stesku
štatý bezhlavě polemizovat
blaženě být čistý
běžně věrný ženě
nevidět to černě
pro změnu třeba bíle
nebýt posedlý cílem
marná realita se opakuje
sama v sobě rezonuje
soustavné statusy
setniny stereotypní smrti
na piedestalu se vrtí
před zraky věřících
je to zrcadlo
hraju divadlo
věřím v pravdu dění
nic jiného není
nic se nezmění
tvrdě či měkce
přicházejí lekce
graduje hniloba
ta podoba
ta podoba
rentgen savany klitu
manická mantra štrýtu
seznámil jsem se se Zuzkou proto
že se mi líbila její kámoška Tereza
skvěle jsem si se Zuzkou pokecal
zapadalo slunce: „Kde máš kámošku?“
zeptal jsem se v pülce a aniž bych chtěl
dala mi její číslo: „Moje hezká kámoška

už šla domů.“ napsal jsem tedy Tereze jestli se se mnou nechce seznámit neodepsala lehl jsem si do trávy a polemizoval a ona pořád neodepsala a pak úplně neodepsala úplně mě odepsala
ona mě viděla věděla o koho jde viděla v mých očích D měl jsem chuť napsat jí něco jako: „To bolí.“ ale byla by to jen snížená hladina pokory v cukru sražená hranice krve v dechu stromy za branami to berou na lehkou váhu realizace reality je záhul
Johanka z Arku
narkotapeta na rtu
dobrota na žebro
tu lásku jsem chtěl projet na černo dostal jsem pokutu a už vůbec nevěřím v rejžovatelnost volnovýcvikového tábora pro barmany
demonstrovat se a snovat ochotu roztavit vetismus (směr, který vše vetuje) v něže všichni jsme kdysi byli děti zkušenostmi neobjetí ale teď jsme rozpolcení a dál se poltíme potmě potopíme se aspoň se nezpotíme když pořád přitápíme
aby to náhodou nezhaslo protože nic jiného není jseš dobrej ale ne tak jak si myslíš mohls bejt dobrej tak jak si myslíš ale nesměl by sis myslet že jsi tak dobrej musel bys přetavit slova v činy štěstí nejsou střepy viny zahrada zla je zahrada života rulík blín durman Sýrie Omán

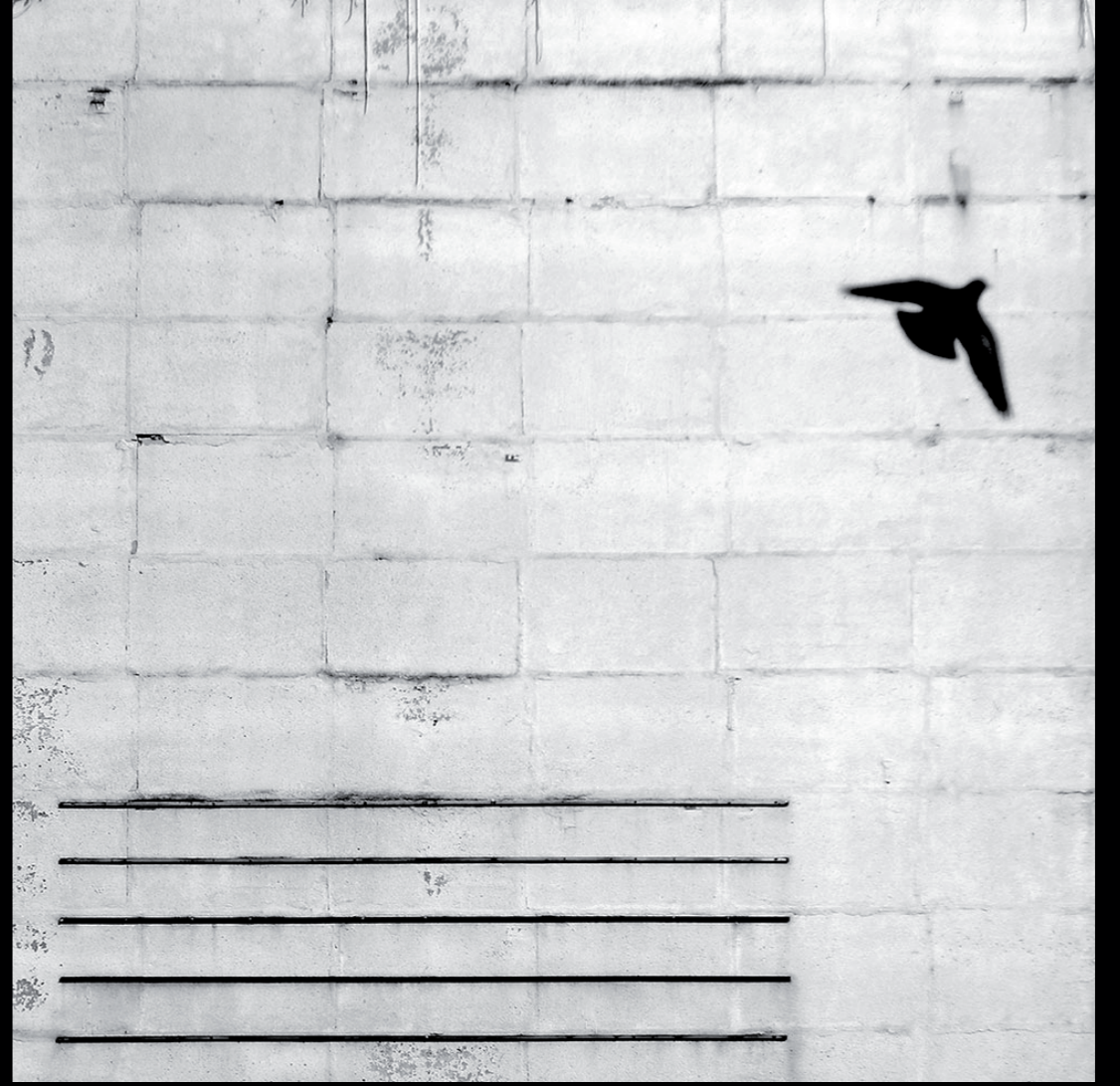
říct někomu osvobodit se znamená nejvíc ho zablokovat musíš na něho jemně ať si to pospojuje hlavně ať nebojuje boj je motor stroj prazdroj zmaru přijdeš na to k stáru až neutáhneš káru odlepíš se od stáda padneš na záda a než vydechneš naposledy spatříš schody do zahrady
chceš znát svoji roli? tak jo jsi rolník na poli falešného poloboha kydáš mu k hubě kát moc rychle ani ho nestíhá požvýkat chybíš mi a přitom nevím kdo jsi jsi vzdušný zámek neviditelných skřítků já harlekýn ty můj námět na povídku jsi láska k smítku ze zaslíbené země nejsi tu ale jsi ve mně jsi kolej v noci jsi k máni jsi na roztrhání na rozhraní to hraješ na všechny strany začátek i konec a jedno je to druhé jenom ty se mění já zůstávám stejný vlak via Prag náhle zastavila srážka s osobou vedle zastavuje další vlak proti mému ženu okna v červených šatech s bílými puntíky si prohrabuje vlasy a protahuje se vlak stojí čas stojí mně stojí slunce stojí pendolino pomíjí obnažuje perón dvě holky tam stojí a vyhlízejí směr on v protisměru prohučí ničivá vitalita nadržného železa
jedeme dál překážka odstraněna krajina utíká slunce zapadá do obzoru jako kulička do rulety padla červená vyhrávám pachut krve poslední věty

DUNY DNŮ

prsty prozřetelnosti sevřené v pět přítomnosti lest plynoucích let
jakmile zvedneš oči je po všem jak mile mi řekla sbohem povinně volitelný splín utekla do prázdnin
realita na dvě věci ztratila se mezi kecy nechce se mi přestat chtít being sám and out of beat nemůžu to zastavit surfuju na nesouměrné vlně mršina u cesty je ve mně instantní úsměv slunce stín spálím splín jak listí na podzim v čajovně pod kaštiny dým nikdo nepřichází zapomínám kdo čeká setrvačnost léta zlomilo se svatojánskou nocí jak zima o vánocích z prány zaplivané plyny zpátky do hradiště viny zpěv ptáků na autobusáku nejsou sny tak sním pět banánů nechám šlupky tam šlápnu do šlappek dám si další run byl jsem tu Frutarián

Adam El Chaar (*1984, Zlín). Přispíval během studia na Gymnáziu T. G. M. básněmi do školního časopisu Generace. Bakalářské stadium marketingové a sociální komunikace absolvoval na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a magisterské studium pak v oboru žurnalistika na Univerzitě Karlově v Praze. Publikoval například ve Tvaru a Psím víně, internetovém Divokém víně. Autorský blog má na serveru iDNES.

Katajún Rizkharatí

KDYŽ MUŽ PODVÁDÍ ŽENU

Když muž podvádí ženu,
Znamená to, že si dlouho nevyměnili dopisy
Nebo ukryli pravdu na dně láhve s medem
A tak pokaždé, když nožem odkrojí plátek,
Jejich ruce se tak ulepí,
Že tu láhev raději nechají být.

Když muž podvádí ženu,
Muž tak dlouho předstíral, až zeslábl
A potom ho stará paní Andersonová,
Zatímco hledá zubní nit,
Najde u láhve s medem.

Žena se o tom dozví,
Když utíká na běžeckém pásu devítikilometrovou
rychlostí.
Teď běží varovat paní Andersonovou.

Když muž podvádí ženu,
Neznamená to, že už dál nemiluje.
Muž je v Praze.
Žena v Teheránu.
Došlo mezi nimi k četným otřesům.

Mnozí přežili,
Mnozí se ztratili,
Ale jazyk doposud olizuje rez,
Aby odhalil hloubku prasklin.

Když se žena dozví o podvodu,
Spí nějakou dobu na bílém mramoru
A ptá se po kapsli s kyanidem.
Potom běží za starým panem Andersonem,
Jenž navzdory varování své paní kouří jednu od
druhé
A chytne zápal plic
Kvůli dlouhému spaní na bílém mramoru.

Když muž podvádí ženu,
Měl by vysadit okno z rámu
Než začne svítat.

LUCIE

Ukradla jste mou roli, Lucie.
Ukradla jste mého prince.
Jak bolí ta bodná rána ve vašem srdci?
Zabodnu nůž do svého jazyka.

Mé zotavení potrvá dlouho,
Tak máte čas trénovat před večerním představením.
Jste už vzhůru v jejich dohledu.
Neslyšíte je?
Lucie... Lucie...

Máte příležitost být profesionální,
Být na úrovni.
Nestěžujte si na vředy ve svých ústech,
Máte je z polibků.

Co nevidět ten jazyk vytrhnu,
Ale abych byla upřímná,
Nevím, kdy jsem z pokoje vyhodila ten hadr
z králíka
Kdy jsem podepsala dopis poslaný soudem
Ani kdy jsem ovdověla.

Ale on se objevil dřív než celý
Ten princ, vážně.
Nemohli jsme se navzájem odloučit, Lucie.
Jako pavouci uvíznutí v síti.
Krčili jsme se nad knihami.
Získávali stipendia,
Čestné doktoráty.
Ani se nenechal doprovodit na letiště,
pavouk, vážně, Lucie.

Nastražili jste na to past
Nebo to na vás udeřilo ze slizu?
Muselo vás to pozvat k tanci,
Museli jste zůstat potichu, když zvonil telefon.
Nenechte si rozleptat duši, Lucie.

Válka je tím, čím je.
Musíte mít stále sbalené kufry.
Nevíte, kde se octnete zítra.

Někdy proklouzne mezerami na pohovce
A šíří své noviny.
Musel vám říct o Siahkalu
Nebo o houževnatosti ženy v přečpaných ulicích
Teheránu.

Lucie, vy malá blondatá zlodějko,
Nepřehrabujte se v jeho zákoutích,
Kam často chodí
Plout na přetrvávajících vzpomínkách
S obětmi Chavaranu,
Džungle Siahkalu,
Pluje dosud k náměstí Azadí?

Nevidím samu sebe,
Vypadá to, jako bych byla zastřelena
Nebo zasažena do tváře granátem slzného plynu.

Nebudu vás obtěžovat, Lucie,
Ale, prosím, nechejte svůj bicykl daleko od jeho.
Opřete jej o cementovou zeď
Vaší lásky, vážně, Lucie.

Postarejte se o brzdy a řetěz
Vašeho bicyklu, vážně.

Neumíte si představit, jak otáčím nožem v ústech.
Patro úst prosakuje,
Jako by mé zuby byly zality
Zarudlým těrem.

Krvácí mi mozek, Lucie
A má slova jsou celá brunátná
Těmi drobnými oběťmi snícími o vašich zelených
očích.

Nemějte strach, Lucie.
Nejsem nikde
Ani jsem nezamýšlela někde být.
Jen můj jazyk nezastaví krvácení.

VLASY V TICHOSTI PADAJÍ

Vběhlo mezi nás zrcadlo
A když se vzdálilo z nádraží,
Zhroutilo se na kolejích.

Paměť došla, kam sahá věčnost
A kostka spolkla temnotu.
Spolkla koleje
A kabela roztáhla ústa pruhovaných košilí
Spolu s šálem, jehož chmýří povívá na stromech
Na druhé straně světa.

Sníh byl trváním mlčení,
Které táhlo mraky rovnoběžné s vlakem,
Rovnoběžné s kolejiemi vyrobenými z žil.
Mlha zastavila pohyb svou dlaní.

Byla to sůl nebo rtuť
tančící na stříbrné lžici?

Chvilé rozpuštění
Se nikdy nevrátila do zrcadla.
Poklekla jsem před těmi vzpomínkami
A plátky ovoce
Sklouzly do misky se šlehačkou a citronovou
šťávou.

Milovali jsme se na hranách dřevěných skříní,
Na hranách kolejí
A ten pohled
Byl zbývajícím jablkem mezi šlehačkou a cukrem.

Růž
Je zašpiněný voják stojící před zrcadlem
A hřeben
Je pevnost k uvěznění vlasů.

Zachytím někdy znovu minulost?
Oplodní se vlasové váčky?
Vlasy v tichosti padají
A gramofon se otáčí v nepřítomném rytmu.
Jdeš mými prsty
Hledat světlo ztrácející se v lampě.

Kdo z nás porušil ten slib?
Oči roní za dveřmi rtuť,
Klika roní rtuť, jakmile se jí pohne.

Rtuť se vaří v rychlovarné konvici,
Když rozkrojíš meloun.
Rtuť kape na skříně,
Na koleje.

Zavři dveře lednice,
Zavři věčnost
A nevolej ženu, která se stala sveticí u krbu,
Tak důrazně.

Hledám útočiště v té bílé košili,
Jejíž pach se táhne až na jiný světadíl.

Stojím mezi sochou a zrcadlem
A maska je krajní možnost, jak ti čelit
Mezi předměty,
Pruhovanými košilemi
A šálem, jehož chmýří usedá na stromech
Na druhém konci světa.

(Z PERŠTINY DO ANGLIČTINY PŘELOŽIL AMIR AHMADI
ARYAN, Z ANGLIČTINY DO ČEŠTINY RADEK HASALÍK)

Katajún Rizkharatí se narodila v Isfahánu a žije v Teheránu.
Od roku 2005 je členkou redakční rady on-line literárního
časopisu „Vazena“. Mezi lety 2009 a 2014 publikovala
pět sbírek poezie a jeden román. Její verše byly dosud
přeloženy do několika jazyků: turečtiny, švédštiny, angličtiny
a kurdštiny. V roce 2013 byly některé její básně otištěny
v antologii íránské poezie psané ženami The Women Who Beat
The Daf Under The Full Moon.

Roja Taftí

SKLENĚNÝ POKOJ

Bydlím ve skleněném pokoji
Zrazuji ve skleněném pokoji
Sním o zradě v pokoji ze skla
Znovu a znovu přemýšlím ve svém pokoji ze skla
A každý den docházím k témuž závěru:
Není jednoduché zradit ve skleněném pokoji
Jde spíše o proměnu než o zradu
On sám mne k tomu provokoval

Ve skleněném pokoji jsem jako sklo
Pokud se otáčím
Světlejší barvy
Začnou vyzařovat
Ze mne
Jsem jako sklo
Pokoj je jako sklo
Kruh je jako sklo
Jaký náraz tvých zorniček a očí
Jsou roky odloučení?
Dvojice nekonečných zlomených čar
Které se nikdy nestanou pasáží?

FOTOAPARÁT

Nikdo nezemře tady, kde bydlím
Věříš?
Nikdo nezemře
Tak prosté!

V noci, každou noc
Jako by si můj starý fotoaparát
Vzal stranou tloušťku mé kůže
Jako by temnota byla nezbytná
Pro vyvolání mých fotografií.

•••

Tam odkud přicházím
Zapomnělo jablko slupku
Slupka dužinu
A jádérko obojí
Lidé polykají zármutek a paměť
A pokud je zasadíte
Ponesou ovoce

•••

Tu noc odešel
Stal se otcem mých básní
Aniž to věděl
Předešlou noc

(Z PERŠTINY PŘELOŽIL SAKINEH ARABNEJAD, Z ANGLIČTINY
DO ČEŠTINY RADEK HASALÍK)

Roja Taftí se narodila ve městě Taft (provincie Jazd) a žije od roku 1990 v Teheránu. Mezi lety 1997 a 2012 publikovala tři sbírky poezie. Za svou druhou sbírku získala cenu Parvin Etesami. S úspěchem se účastnila íránských festivalů poezie. Její básně byly přeloženy do turečtiny, švédštiny a angličtiny. V roce 2013 byly některé její básně publikovány v Turecku v antologii íránské poezie psané ženami The Women Who Beat The Daf Under The Full Moon.

Milan Libiger

•••

Deštivá noc nepřestává
mrskat můry do oken
když v posteli
kde děda s babičkou
pokračovali v kódu...

rukou jen
ručičkou

•••

Na šňůrách řada trenýrek a kalhotek
staré bombardáky paní Kriegsmannové nebo paní
Bednaříkové
dírkované s květinami bez krajek
rozhlížím se ztichlou noční sušárnou
zaskočený tolika pohlavími
nemluvě o tričkách zástěrách
a mikinách s kapucemi

•••

Snažíš se udělat pořádek na půdě
horko dusno a víří se prach
starý rozkládací gauč
z něhož děda s Alzheimerem
sledoval televizní přenosy z atletiky
– A kdy budu skákat já? –
A náš smích nemohli rodiče přidusit
protože byl živený zevnitř
babička nás taky okřikla
byli jsme děti
omlouvám se dnes
starý mládenec na půdě
co čeká na bratra
aby mu pomohl uklízet

•••

Nic noc
vítr větry
já jak nať
prostor jak beton praská
tančí záclona

ZASE ČTU ŠVEJKA

•••

akorát že jsem jako záložku
barevnou fotku
Aivy z Papuy Nové Guiney
s břichem obrovským a napíchlým
jehlou s hadičkou
extrapulmonální typ tuberkulózy
mimo plíce
použil

doktoři jsou bez zábran
Hašek bez hranice

•••

S otcem jenom plápoláme
když matka leží jako kmen
na oddělení neurologickém

těch piv a výčitek
těch slivovic a smíření
jako bychom si vyprašovali
svědomí

zatímco naše milovaná
dilema nemá

Po pár týdnech o víkendu u rodičů
vyměníme si pár vět
jak peníze za žetony
které chceme prohrát sami

•••

Lekám se vlastní tvrdosti
ale když jdu *tam*
napřed utřu prkýnko
a nemusím rozsvěcovat
protože matka jako by se bála
smazávání stop
že se ztratí
a že jen přítomnost je špagát
jenže
z našich gatí

•••

Večer jako by stávkoval
– zaplnil obývací pokoj s požadavkem
za vyšší mzdu

a matka sedí s čelem tak smutně svraštělým
jako by viděla už ráno
jeho nedělí

•••

Láska vina stesk
– co se nezacelí?

jen pravdou vypouští se svět
jak vana po koupeli

•••

Někdy se ti zdá
že za tímto světem
je ještě jeden...

ale svět není ženská návštěva
natožpak po koupeli
která se tě ptá
jestli ji nevyholíš

•••

– Kdo píchá ať platí –
jako já za tvou bichli Pavese
když odpustila mi splátky
taky v nevěře?

•••

Vybíráme obsah ze slov
jak starý Kašík kurvy v non-stopu
poblíž *sedárny* pro bezdomovce
střízlivé
sněží noc a den
– V bližním nám jde o život –
káží kněží

zatímco slova si nás vybírají
jako pasáky

•••

Nesnáším básně o básních
servírky otrávené kouří před restaurací
a matka čeká na další operaci...

mozek je jako ekzém
který si škrábem světem

POPIS

Moje milá vyzkoušela
v Tunisku masáž
nejdříve na bříše
pak se otočila
oči zavřené
až ucítla
ruku v rozkroku a jazyk na bradavkách

– Cos udělala? –
oddechuju jako Zátopek
když honím odpověď

– No nechala ho –
odvěti jako když se z lehátka
sveze prostěradlo

Nataša Švikart

UVNITŘ JSEM PÍSEŇ

Místnost na levé straně
je pro cizince zavřená.
Není pro každodenní život.
Je to svatyně, kde si jeptišku
podrobil mág. Jsem akrobat,
arabský hřebec a Aténa.
Adoptoval mě vesmír,
který jsem právě porodila,
poplivaného hadí slinou
balím ho do bílého závoje.
Křtím ho mezi Marsem a Venuší.
Z levého cecíku spadl, zachytila ho
síť, kterou pletu z tisíců chapadel.
Neopírá se o žádnou jinou síť.
Kolébka je z krajky. Píšu krajky.
Pro střepy slov existuju.
Uvnitř jsem vymyšlená. Uvnitř jsem píseň.

NEKONEČNÉ VÝŠKY

Nespím a nejsem vzhůru.
V polosnu zvracím výdechy
kapradinových podrostů, loupám se v chobotnici.
Opakuju se v průhlednou vodu.
Jestli jsme hrdinové vymyšlených příběhů,
tak ty jsi Apollón nejtvrďšího mužství,
namalovaný hedvábnými barvami.
Z nezarámovaného obrazu
se rozléváš po nekonečných výškách.
Hrdlo mi stiskly pochyby
o oltáři, o katedrále.
Nespím a nejsem vzhůru.
Počítám květy magnólií
před domem, kde končíš
a báseň začíná.

PSANÍ

Jenom dva z mých šesti mužů
by mohli být slavní jako James Joyce.
Ostatní by bylo možné najít v antologii
trubadúrské lyriky.
Jenom u jednoho bych souhlasila s tiskem
i dotiskem
na mé břicho, zadek a stehna,
když jsem se předtím opila oblaky.
Nic na hraně,
mezi létavicí, suchá slza.
Nic je celé.
Nakonec báseň je tvoje psaní.

BÁSEŇ JE PRODEJNÁ DUŠE

Báseň je prodejná duše.
Příliš drze ji stále necháváme před
vlastní bázlivostí zavírajících se očí,
s chlupama na kloubech a zrádnou zadnicí.
Marné je hučení moře.
Marné je rozdělení tónu hlasu.
Za tebou se vždycky přilíže
druhá strana, bledé závisení na zvyku.
Zaplňená spíž zavřených stínů.
Zvířecí skok v hnětení slov.
Nejsem Amazonka, jestliže jsem přeletěla
přes amazonské pralesy. Jsem křehká a maličká.

TIŠINA

Tiše spí vítr
v levé kapse oblaku,
tišina šplouchá do kroku.
Obscenně točí se rafička na ciferníku.
Utíkám do sebe.
Moje stálé utíkání
vždycky s namalovanými rty –
přehluší zvony z kamenné zvonice
ve čtvrt, v půl, v celou.
Nejsem víc ryba.
Vibrací jižního obratníku jsem.
Granulom rozžhavené tišiny.
Šplouchání moře v duně.

VYTRVALOST VZPOMÍNÁNÍ

Ponenáhlu překonávám otok temnoty
s tlupou žlutých anekdot
– Čas je relativní a prchavý –
Tyrkysová mlha volá radiační kmen milostné básně
a vytrvalost vzpomínání přes myší díru
snadno zavolá jen Dalího a Galu.
Zpráva z Figuery je jednoduchá
věčná láska.
Je úplně jasné,
že Galu nemohl zakopat.
Ještě dlouho po smrti ji hladil
plesnivou, malomocnou a shnilou.
Její smrad si zamiloval
jako vůni jasmínu,
který jí vetknul za ucho.
Láska je zarostlá plíseň,
i když je posypaná diamantovým prachem.
Na dvorku žlutá lucerna slavností
počítá hodiny, stále visí za slavnostní sny
ztopořených falů, které přemáhají
tkané trní planosti.
Vytrvalost překonává voláním smrad Galy
a zaplní můj prostor a moje nozdry.
Taky já nosím vůni zteřelého oblečení.
Přichází čas zabavování
a Dalího obraz je můj fetiš.

TOBĚ, ZELENÁ VENUŠE

Tobě, zelená Venuše
krađu půlměsíc
a tobě, zlaté slunce,
měděné paprsky.

Tobě, platinový vodopáde,
smaragdové vzdechy
do lásky vplétám.

(ZE SLOVINŠTINY PŘELOŽILI NATAŠA ŠVIKART
A MILAN LIBIGER)

Nataša Švikart. *Slovinská básnířka. Vystudovala Ekonomickou střední školu v Mariboru, následně tamtéž slovinštinu a sociologii na pedagogické fakultě. Literaturou se zabývá od svých patnácti let. Píše poezii a pohádky pro děti. Vydala Venušina vyznání (2005), Myška se chce stát zpěvačkou (2012), Dotek duše (2013, sbírka deseti autorek) a Uvnitř jsem píseň (2014). Její básně byly přeloženy do angličtiny, italštiny, řečtiny, rumunštiny, ruštiny, chorvatštiny, makedonštiny a dalších jazyků. Obdržela několik literárních cen. V Mariboru pořádá festival erotické poezie Múza, v múzách, s múzami.*

HERBERK 11

19. května 2017

Redakce: JAKUB GROMBÍŘ, FRANTIŠEK HORKA, MILAN LIBIGER, TOMÁŠ LOTOCKI, PETR ODEHNAL, PETR PUSTORYJ

Grafická úprava: PETR PALARČÍK

Výtvarný doprovod: LENKA FALTEJSKOVÁ

Jazyková korektura: TEREZA JANKŮ

Adresa redakce: petr.palarcik@email.cz

Na tuto adresu, stejně tak jako na adresy dalších členů redakce
uvedené na webové stránce, mohou autoři zasílat své příspěvky.

Uzávěrka Herberku 12 je 21. srpna 2017.

Redakce Herberku děkuje všem autorům, kteří přispěli do tohoto čísla.

www.herberk.eu